

Falbygdens Fornsal

Västgöta Hus Sikagården

Utställningarna 1993-94

Lars Bägerfeldt

Förord

Genom ett samarbete mellan mig och Stiftelsen Västgöta-kollektivet växte det fram idéer om en utställningshall där ungdomarna kunde arbeta. Sommaren 1993 öppnade den första utställningen, som senare omarbetade en hel del inför den efterföljande sommaren, varefter verksamheten lades ner. Man kan i efterhand ha många åsikter om hur den kunde ha blivit bättre och varför den lades ner, men nu är det också historia. Det var ändå relativt många som kom och det skapade stora rubriker på sin tid.

Falköping 2009-03-25
Lasse Bägerfeldt

Innehåll

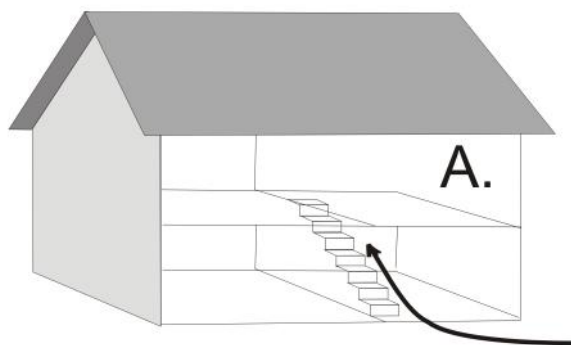
Gånggrifternas land

Myter – Människan och hennes värld

Götarnas land

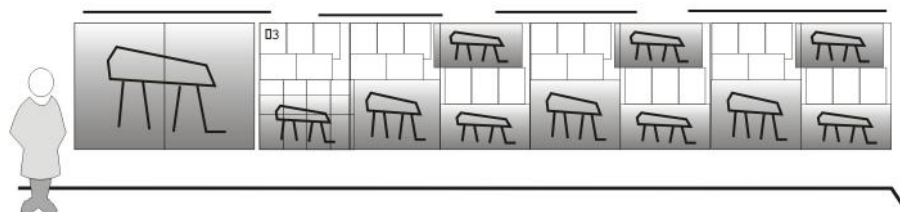
Planering

Falbygdens Fornsal

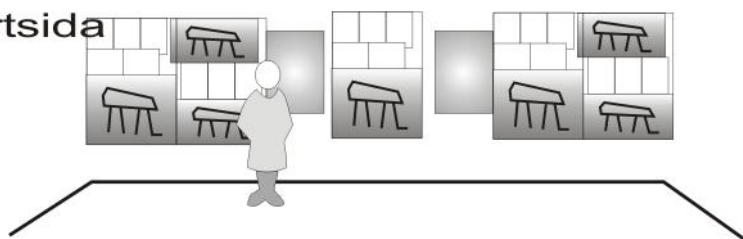

principskiss

halv långsida

kortsida

En stilla hälsning

från våra bröder
på andra sidan tiden

del 1

Gånggrifternas

land (Falbygden 3300 - 2950 f.Kr.)

del 2

Människan och
hennes värld

FALBYGGEN

ett forntida
centrum

GÅNGGRIFTER

GÖTA RIKE

Vi tar det från början.
Vad är en GÅNGGRIFT ?

* Det är stenstommen till ett byggnadsverk från tiden c:a 3350-3000 f.Kr.

ÅTERSTOD

Bara själva stommen av sten är bevarad. I kammaren finns gravplatser, och utanför gången förekommer keramikoffer. Allt annat är i regel borta.

TYPER

Megalitgravarna i Norden indelas i dösar och gånggrifter. Vardera av dem indelas i tre typer.

UTBREDNING

Dösarna i Norden finns främst i Danmark. De finns också i Bohuslän och Skåne. Detsamma gäller gånggrifterna men med tillägget av FALBYGDEN.

DATERING

Dösarna byggdes från 3600 f.Kr. De ersattes av gånggrifterna c:a 3350 f.Kr. Falbygdens gånggrifter är från c:a 3300 f.Kr. Traditionerna runt monumenten upphörde tvärt c:a 2950 f.Kr.

BYGGMÄSTARE

De som hade kunskap och förmåga att bygga megalitgravar utgjorde en liten del av befolkningen.

BYGGNADSTID

Stenstommen kan ha byggts på så kort tid som en enda månad. Detta exklusive stenhuggning, inredning och utsmyckning.

FUNKTIONER

Förutom gravsättningen, tjänstgjorde de som tempel för några få i samhället.

MÅL & MENING

Levandegjorde viktiga symboler i dåtidens världsbild. Var en plats för ceremonier och religiöst betingade handlingar.

1.

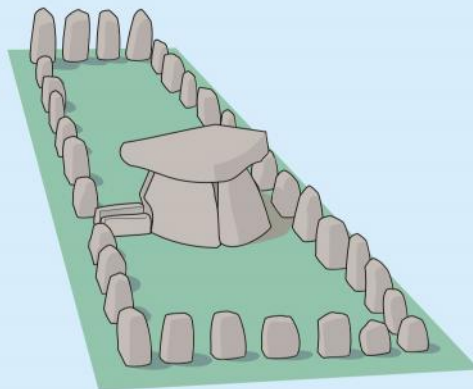
DÖSAR

3600-3350 f.Kr.

2.

3.

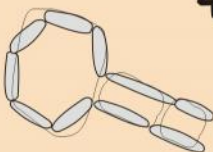

Dös med kantkedja

OBS

Endast stenstommen visas. Inte utsmyckning och inredning.

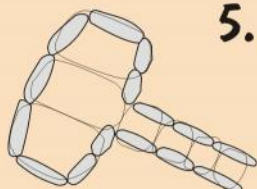
4.

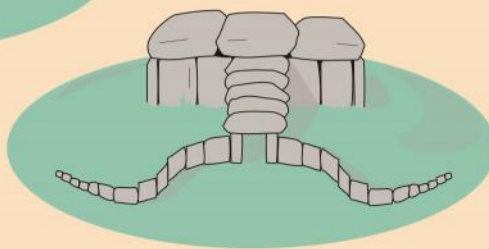
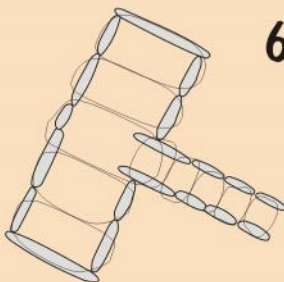
GÅNG-GRIFTER

3350-2950 f.Kr.

5.

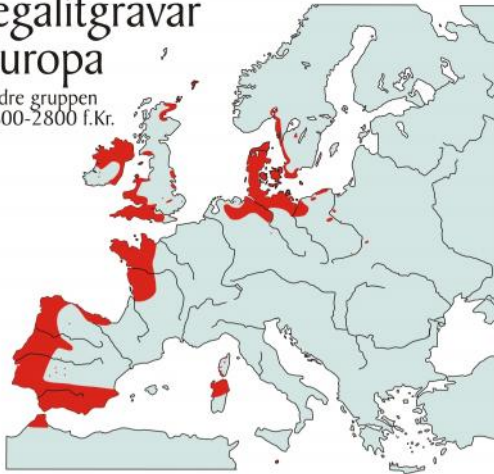
6.

Gånggrift med kantkedja

Megalitgravar i Europa

den äldre gruppen
c:a 4800-2800 f.Kr.

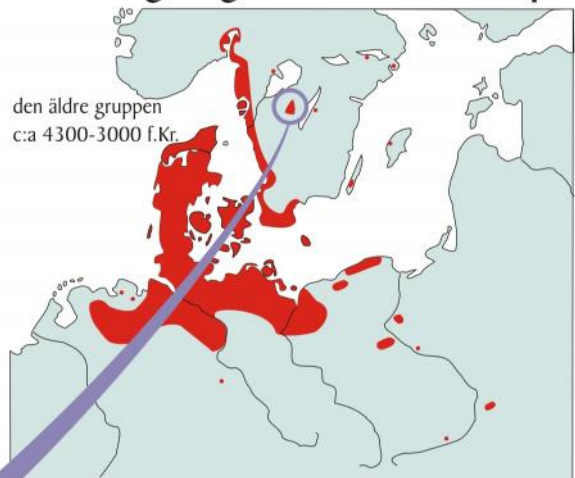

EUROPA

- * De ligger främst vid kusterna.
- * Holland var en gräns mellan öst och väst.
- * Ett flertal centrer påverkar varandra oavsett avstånd.
- * Ursprunget låg i Donaus dalgång.

Megalitgravar i NO Europa

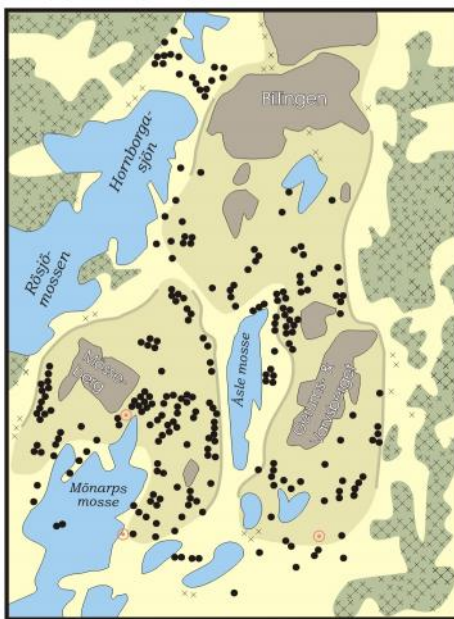
den äldre gruppen
c:a 4300-3000 f.Kr.

nordöstra EUROPA

- * Föregångaren var långhögarna i Polen och Danmark.
- * Traditionen kom från söder. En stark påverkan från väst medförde många förändringar.
- * Kulthus och ceremoniplatser utvecklades parallellt med megalitgravarna.

Falbygdens gånggrifter (●) och dösar (⊙)

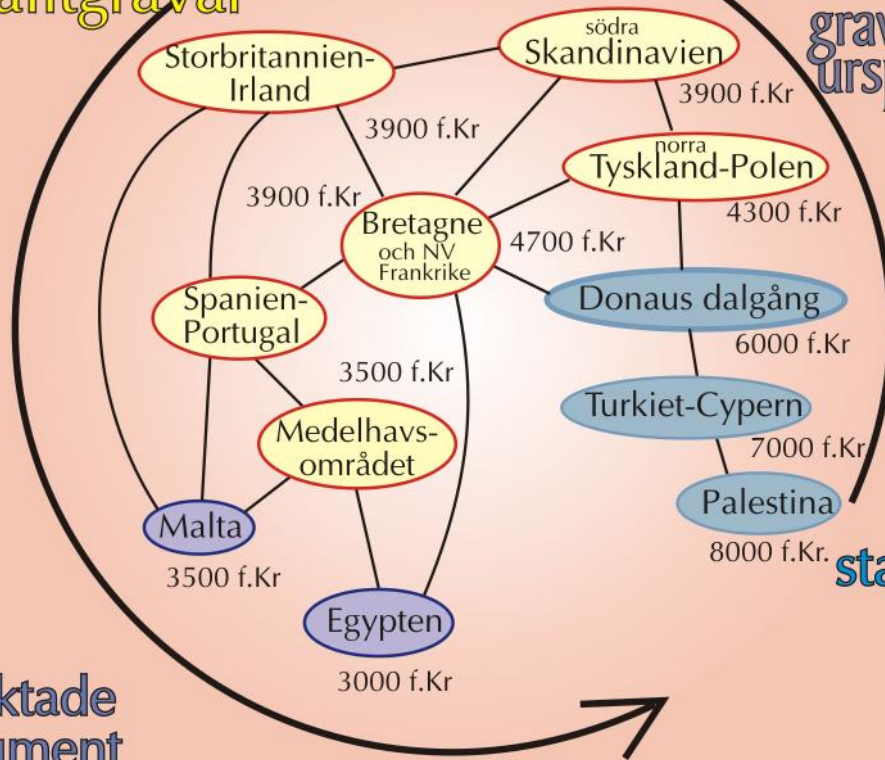

FALBYGDEN

- * Här finns 203 säkra och 41 osäkra gånggrifter. Det är 2/3 av alla i Sverige.
- * De ligger extremt tätt inom det bördiga kambro-silur-området på Falbygden.
- * De är ovanligt stora och välbyggda.
- * De byggdes plötsligt och i det närmaste samtidigt.
- * De ruvar på flera mysterier.

långhögar &
megalitgravar

Megalit-
gravarnas
ursprung

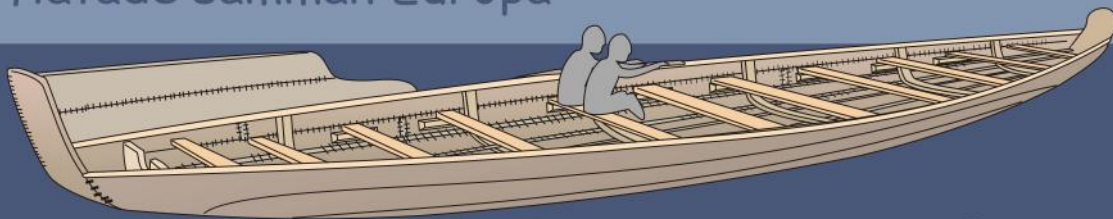

för-
stadier

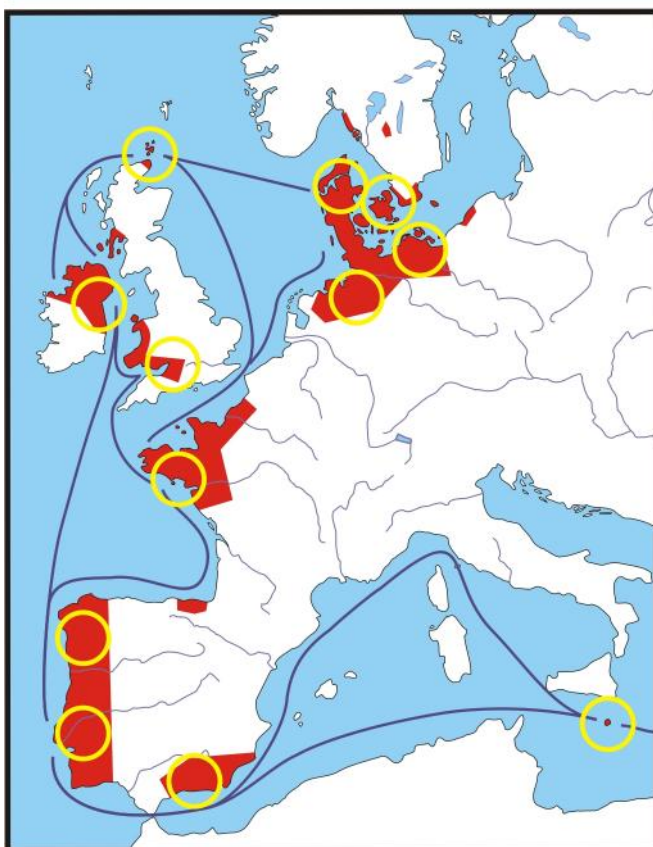
besläktade
monument

VATTENVÄGARNA

flätade samman Europa

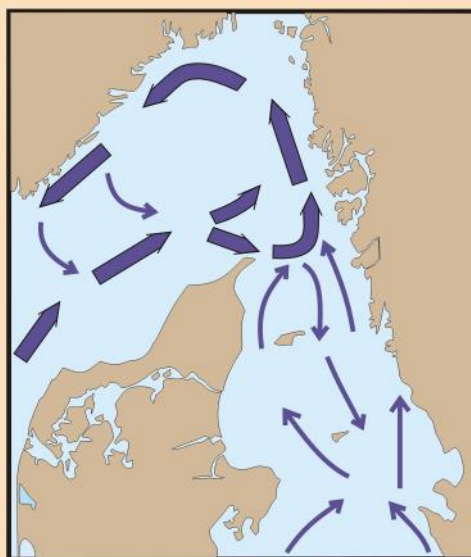

genom 15-20 meter långa skepp

STRÖMMARNA

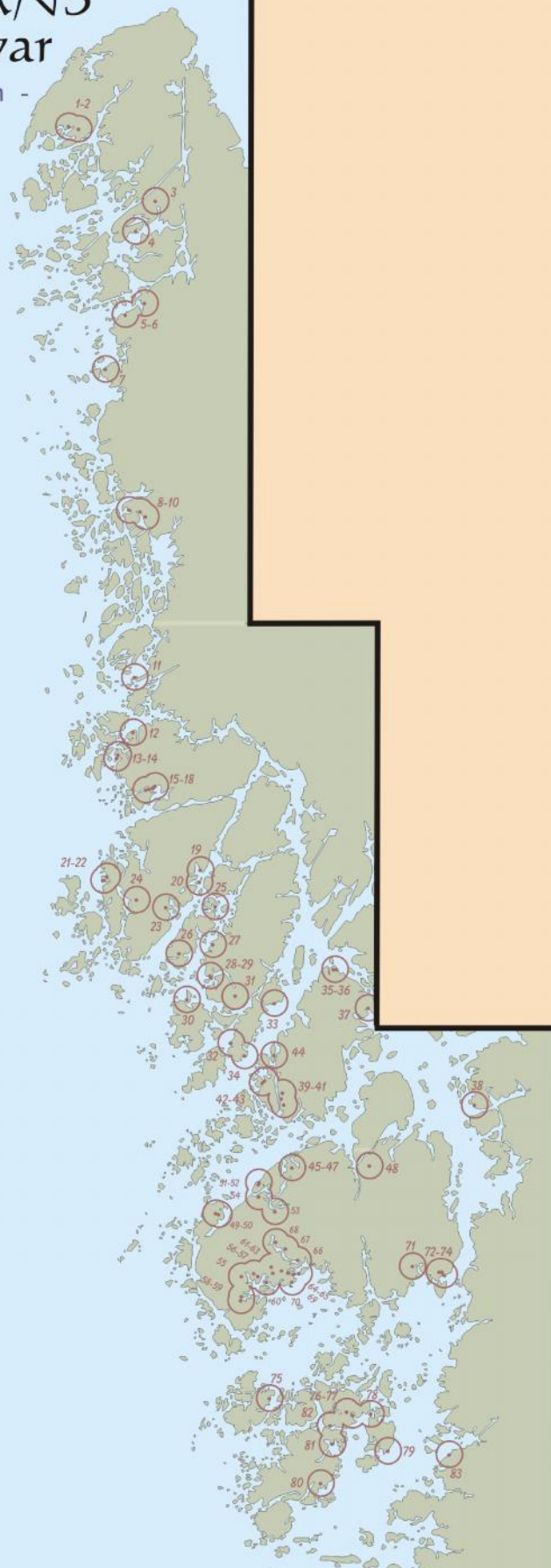
i Skagerack och Kattegatt
går förbi de rikaste områdena
i Bohuslän under forntiden.

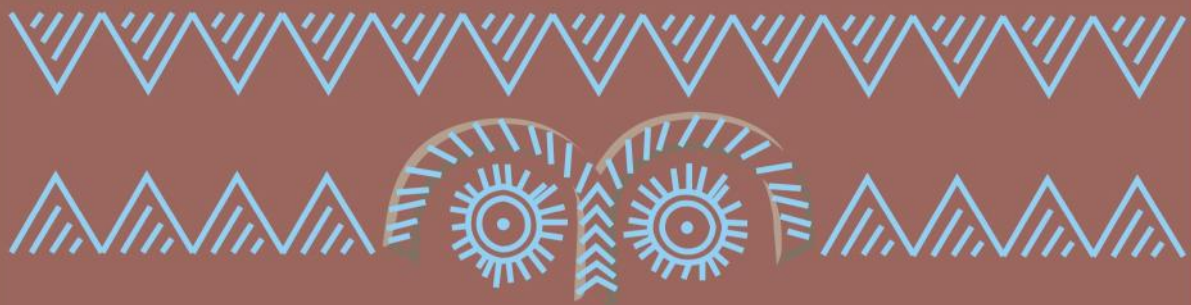
BOHUSLÄNS megalitgravar

- finns bara vid kusten -

Kartan återger
den dåtida
kustlinjen. Den
låg 15-25 meter
högre än idag.

Utgrävningen vid Axvalla Hed anno 1805

sida vid sida
män, kvinnor och barn

Här satt

19

personer

"De fundne Skeletterne vittna att detta ställe varit en gemensam hviloplats för personer af olika åldrar. Man har kunnat särskilja lämningar af 6 till 10 års barn.

... Af de anförda omständigheterna torde man äga rättighet att sluta, att denna, så väl som flere dylike, varit Slägt - Grifter, och ej, enligt en annan tanka, blott Offerställen, der man tillika jordat menniskor, sedan de blifvit helgade åt Gudarne."

*(Anders Lindgren,
efter utgrävningen år 1805)*

att bygga i sten

BESEGRA TIDEN,
och BEHÄRSKA
RUMMET

DE LEVANDES
och DE DÖDAS
HELIGASTE RUM

SYMBOLER om
INSIKTER och
KUNSKAPER

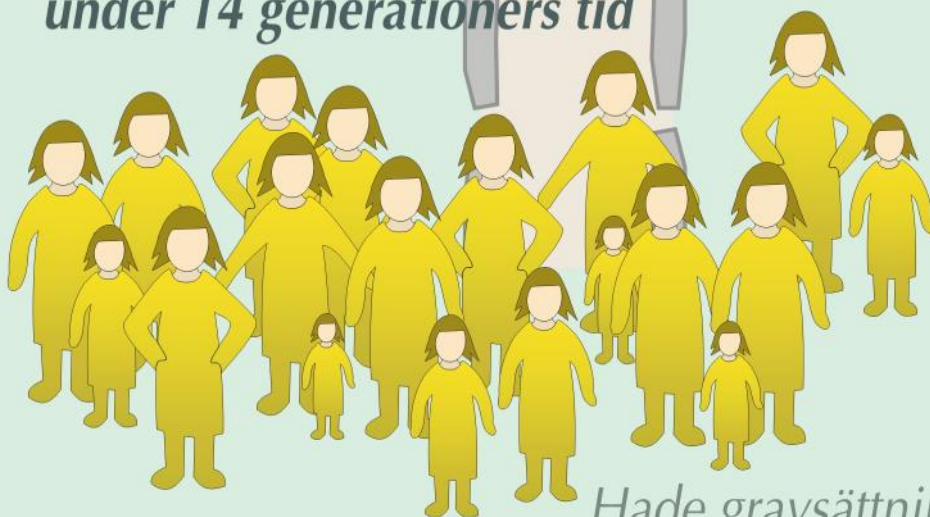
3-5%

Bara 3-5% av volymen användes
till gravplatser i de
större kamrarna ... trots 300 års användning!

VILKA FUNKTIONER
HADE DEN ÖVRIGA
DELEN ???

ingen vet

300 ton sten, samt inredning och smyckning
15-20 gravläggningar,
under 14 generationers tid

*Hade gravsättningen endast
en underordnad betydelse?*

MEGALITGRAVS- BYGGARNA hade

- kunskapen
 - makten
 - motivationen
 - rätten att använda dem
- ... och var relativt få.

Kan de då ha varit ...

... boskapsskötare ????

... krigare ??

... de lärde, präster !

FLINTYXOR

från Trattbägarkultur, 4000-3000 f.Kr.

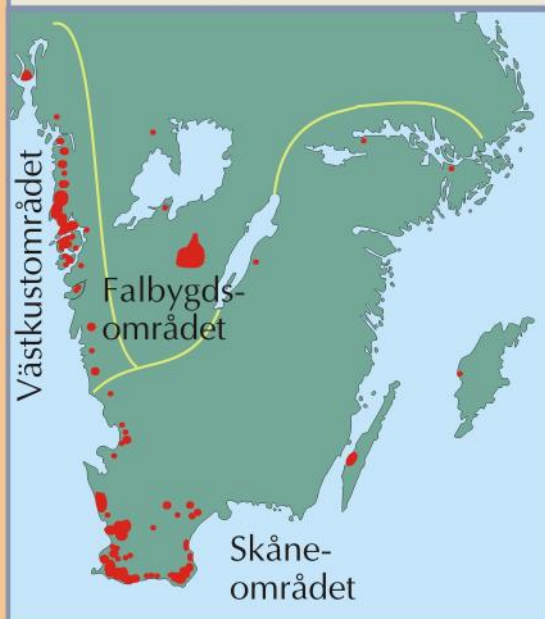
LYX-YXOR

Mångkantsyxor & Dubbeleggade yxor,
4000-3000 f.Kr.

MEGALITGRAVAR

Dösar & Gånggrifter, 3600-3000 f.Kr.

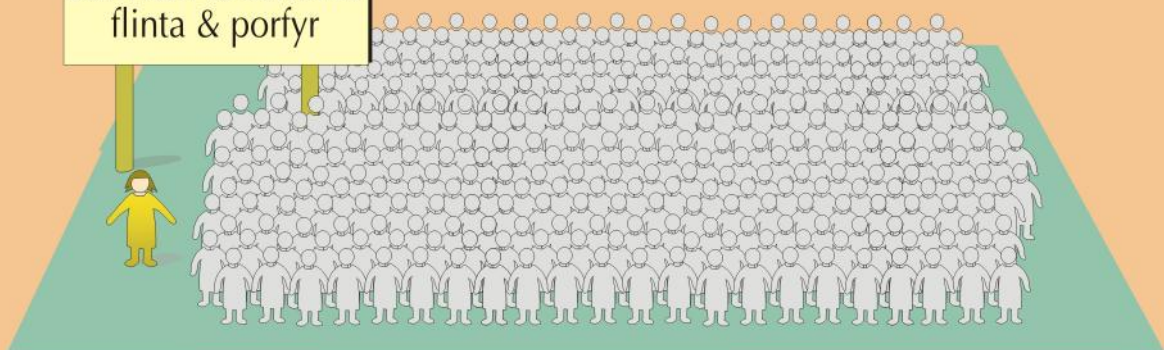

MEGALIT- GRAVARNA

har en helt annan
utbredning än
övriga forntida
lämningar från
denna tid.

MONUMENT SMYCKEN & LYX

koppar & guld
bärnsten & keramik
flinta & porfyr

... var bara till för några få.

Varför byggdes då så extremt många gånggrifter i inlandet
på **FALBYGDEN** ???

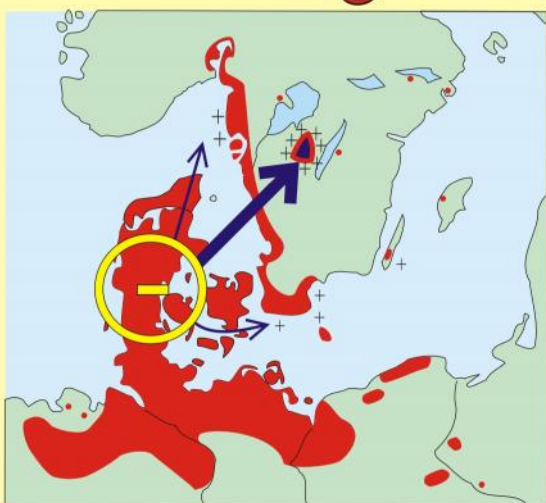
Ingen vet säkert, men ...

En del talar om
**LASSE
OCH HANS IDÉER**
vilket i korthet innebär att ...

1. De är byggda c:a 3300 f.Kr. i en skånsk-dansk stil
2. och samtidigt ändrades utbredningen i Norden.
3. Hela kulturen ändrades redan 3350 f.Kr.
4. men bara megalitgravarna berördes 3300 f.Kr.

Arkeologiskt

Förändringar i megalitgravarnas
utbredning 3300 f.Kr.

Astronomiskt

5. Två totala solförmörkelser
inträffade samtidigt med de
två förändringarna.

6 april 3337 f.Kr.

Dösar utvecklades till gånggrifter.

1 sep 3299 f.Kr.

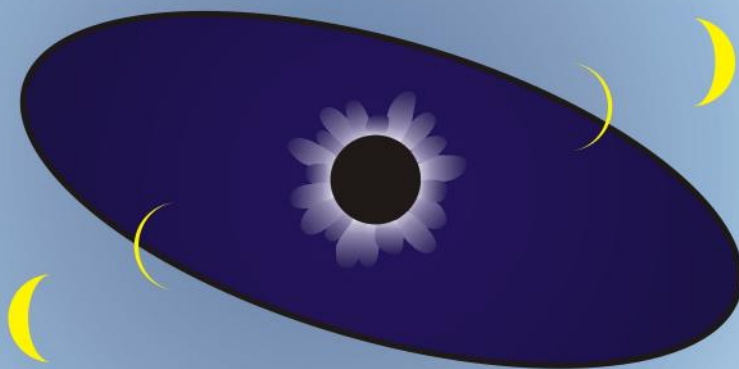
Utbredningen förändrades
kraftigt.

6 april 3337 f.Kr.

6. Den stora kulturförändringen c:a 3350 f.Kr. inträffade samtidigt med en total solförmörkelse.

Efter blott 38 år hände det igen ...

1 september 3299 f.Kr.

7. Solförmörkelsen den 1 sep 3299 f.Kr. utlöste nya förändringar.

Gånggrifternas form utvecklades fullt ut och den avgörande förflyttningen genomfördes.

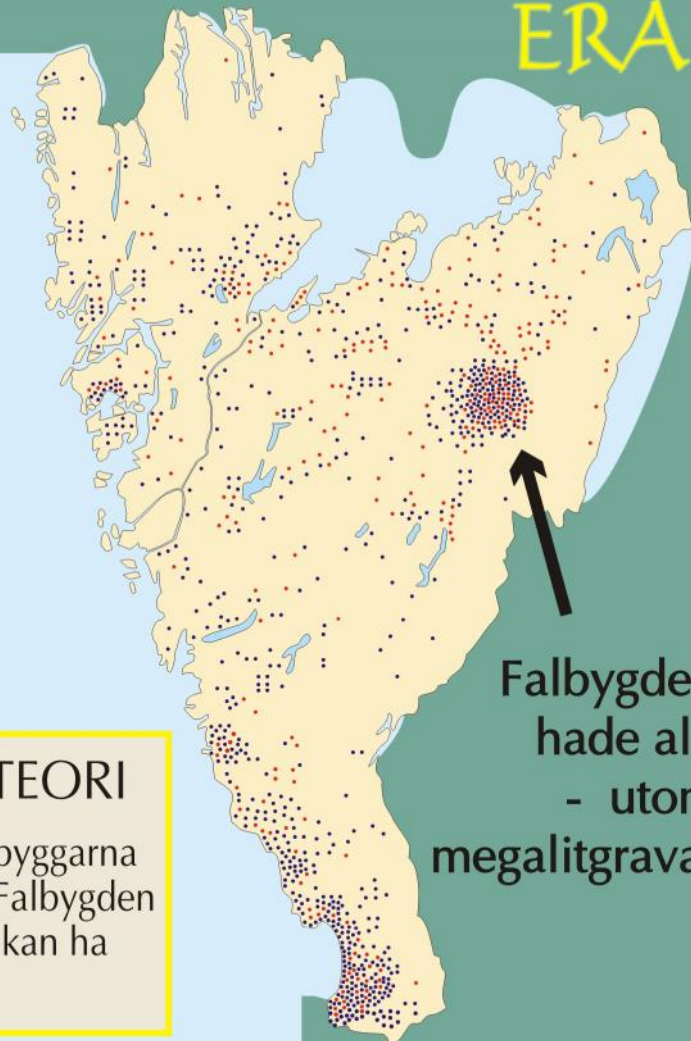
FÖRE GÅNGGRIFTERNAS ERA

IMPORTERADE FLINTYXOR

- från 4000-3700 f.Kr
- från 3700-3350 f.Kr

ENLIGT DENNA TEORI

utvandrade megalitgravsbyggarna från Danmark till främst Falbygden år 3298 f.Kr. Deras antal kan ha varit runt 500 personer.

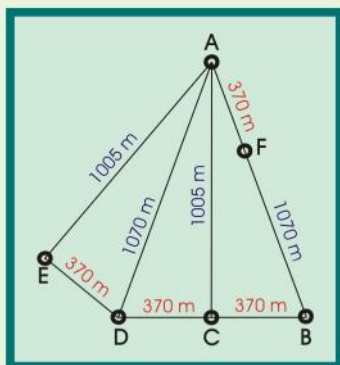
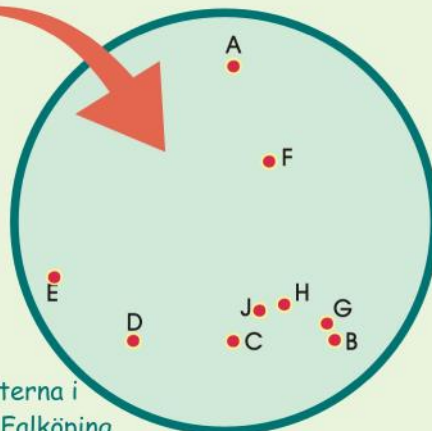
Falbygden
hade allt
- utom
megalitgravar

Ser Du något speciellt mönster av intresse?

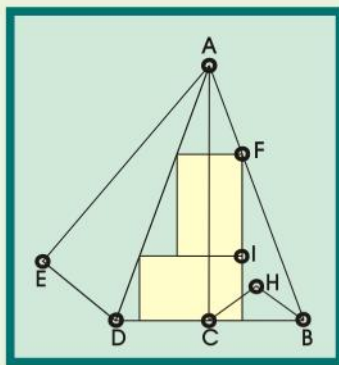
På FALBYGDEN

byggde man gånggrifterna
större och större, och större
och ännu mer sinnrikt.

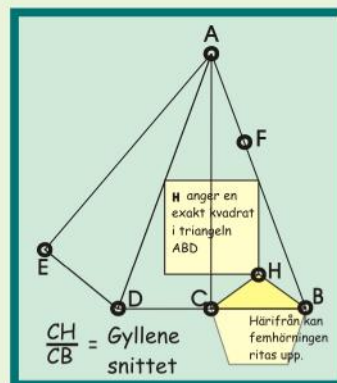
Gånggrifterna i
centrala Falköping

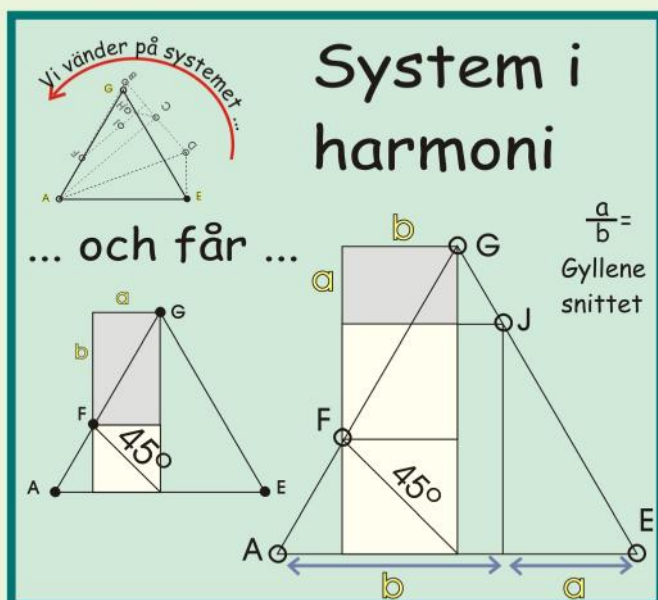
5 av de 10 gånggrifterna återger
två trianglar med exakt samma
vinkel och som överlappar
varandra till hälften.

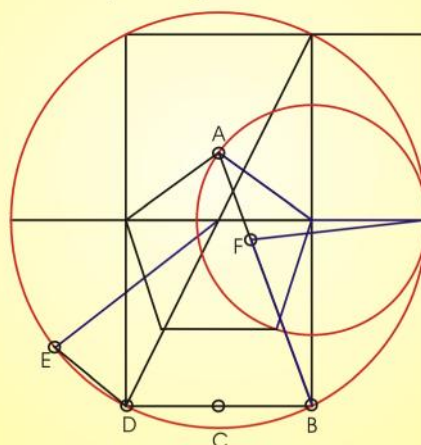
Placeringen av gånggrifterna I och F
möjliggör uppritandet av två
identiska rektanglar i triangeln ABD.

Gyllene snittet är den främsta
av alla geometriska proportioner.

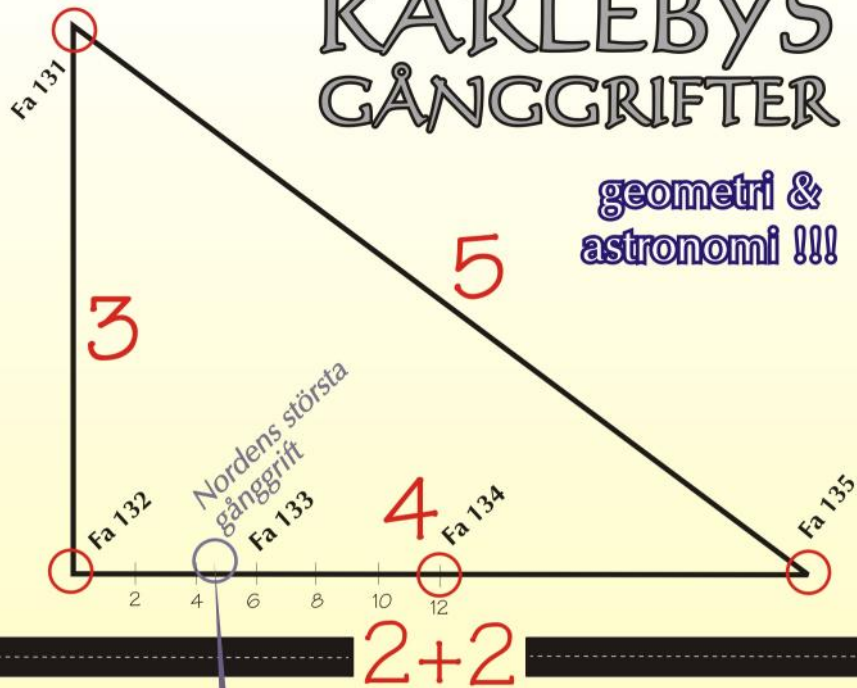

Kände de verkligen till vilka
geometriska konsekvenser
som utplaceringen resulterade i?

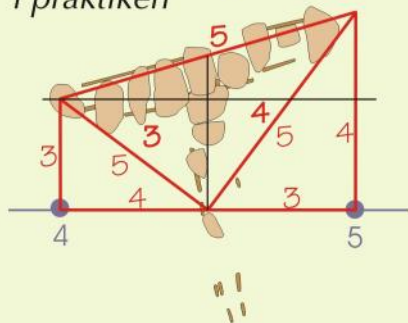
KARLEBYS GÅNGGRIFTER

geometri &
astronomi !!!

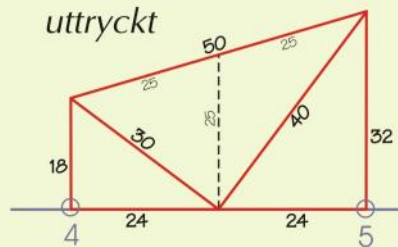

Geometrin
i praktiken

bara 3-4-5

Matematiskt
uttryckt

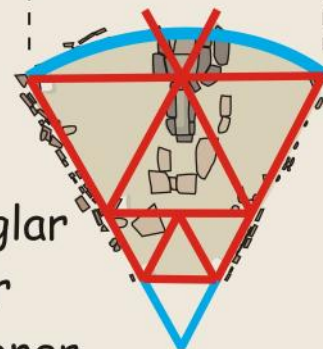
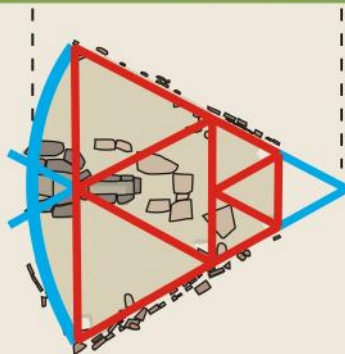
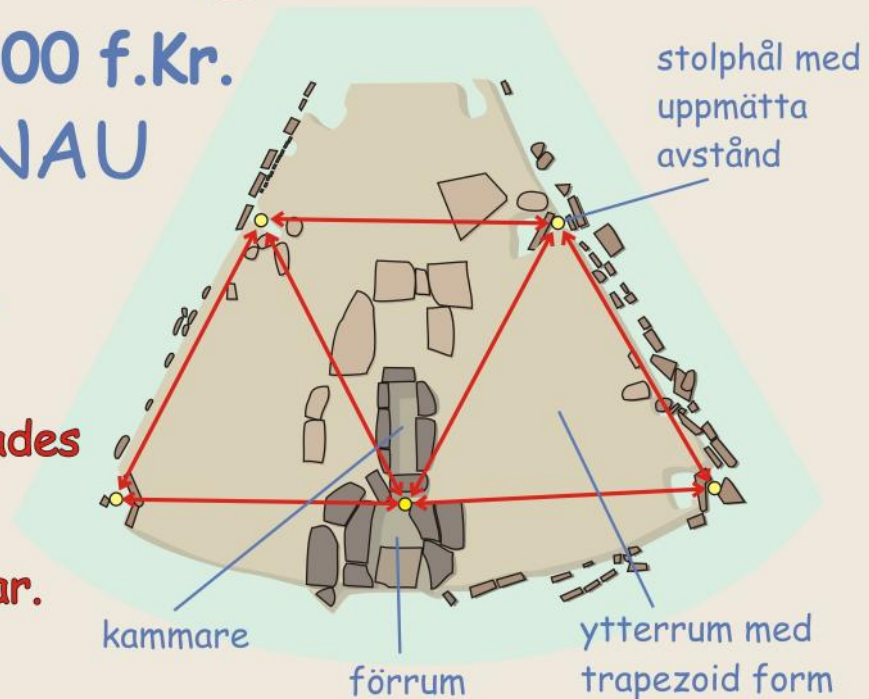

Kunnandets ursprung

6200-5500 f.Kr.
vidDONAU

Här fanns
geometriskt
kunnande.

Här utformades
normerna
för Europas
megalitgravar.

Liksidiga trianglar
och cirkelbågar
- i tre dimensioner.

Skriftens ursprung är dunkel.
bildskrift och symboler fanns
i Europa redan 6000-3000 f.Kr.

Donaus dalgång

c:a 5500-4000 f.Kr.

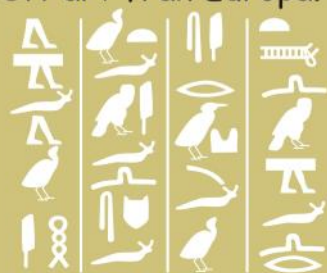

västra Europa

c:a 4500-3000 f.Kr.

Vissa hieroglyfer var
ett arv från Europa.

I "husen" vid Donau, fanns fiskliknande gudabilder ...

OANNES hade kropp

som en fisk, men under
fiskhuvudet fanns ett
annat huvud, och han
hade fötter nedtill,
lika människofötter.
Han kunde tala med
mänsklig röst och
mänskligt språk. När
solen gick ner dök han
i havet för att stanna
under ytan hela natten.

Han gav dem insikt i
skrivkonsten och
vetenskaperna och
alla former av konst.
Han lärde dem att
bygga hus, att grund-
lägga tempel och att
sammanställa lagar,
och han förklarade
för dem geometrins
principer.
Han lärde dem skilja
mellan sädesslagen
och visade dem hur
man samlar frukter.

Kort sagt, han under-
visade dem i allt som
kunde mildra sederna
och civilisera mänsklig-
heten.
Så omfattande var
hans undervisning
att sedan den tiden
ingenting av vikt
kunnat tilläggas.

så berättade man hos
sumerernas för drygt
5000 år sedan

FALBYGDEN
SAMMA TEMA
ÖVERALLT
GEMENSAMMA
SYMBOLER FÖR
KUNSKAPERNA

& U
R
O
P &
ASIEN

150
GENERATIONER
BIBEHÖLL DESS
INNEBÖRD

Megalitgravarnas mål och mening

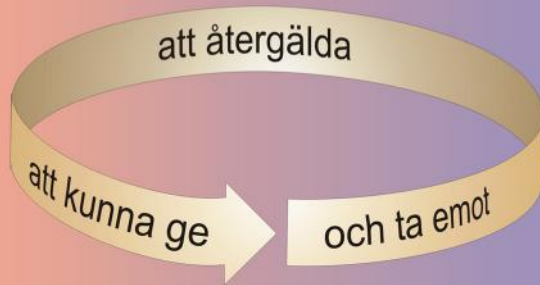
Du, Valfader, vill ju
att väl jag täljer
fornålderns sägner
de första jag minns

Ett
mänskligt
eko genom
100.000 år ...

FLOCKEN

- att fördela resurser åt sig själv och andra

**HUR MYCKET
ÄR EGENTLIGEN RÄTT?**

FÖRDELNING skapar åsikter

ÅSIKTERna kan

- vara av hedrande art och stärka lojaliteten i flocken
- skapa avundsjuka och splittra flocken

ÅSIKTER leder till kommunikation

TALSPRÅK
KROPPSSPRÅK
SYMBOLER

- uttrycker våra värderingar

OMPRÖVNING påverkar även fördelningen

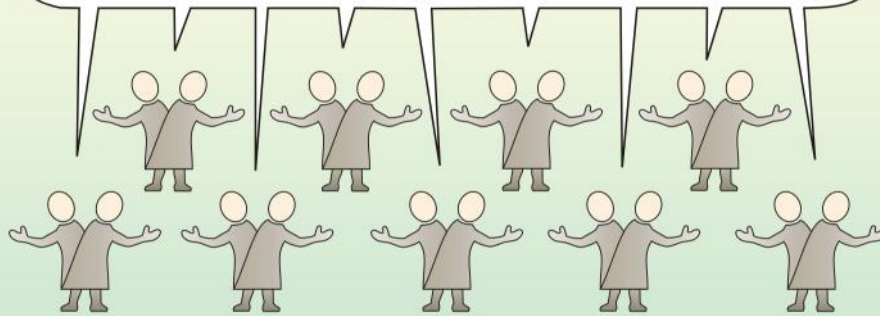
om och om igen
nyskapas ordningen
i flocken

Genom KOMMUNIKATION påverkas flocken

den enskilde individens roll
omprövas och definieras

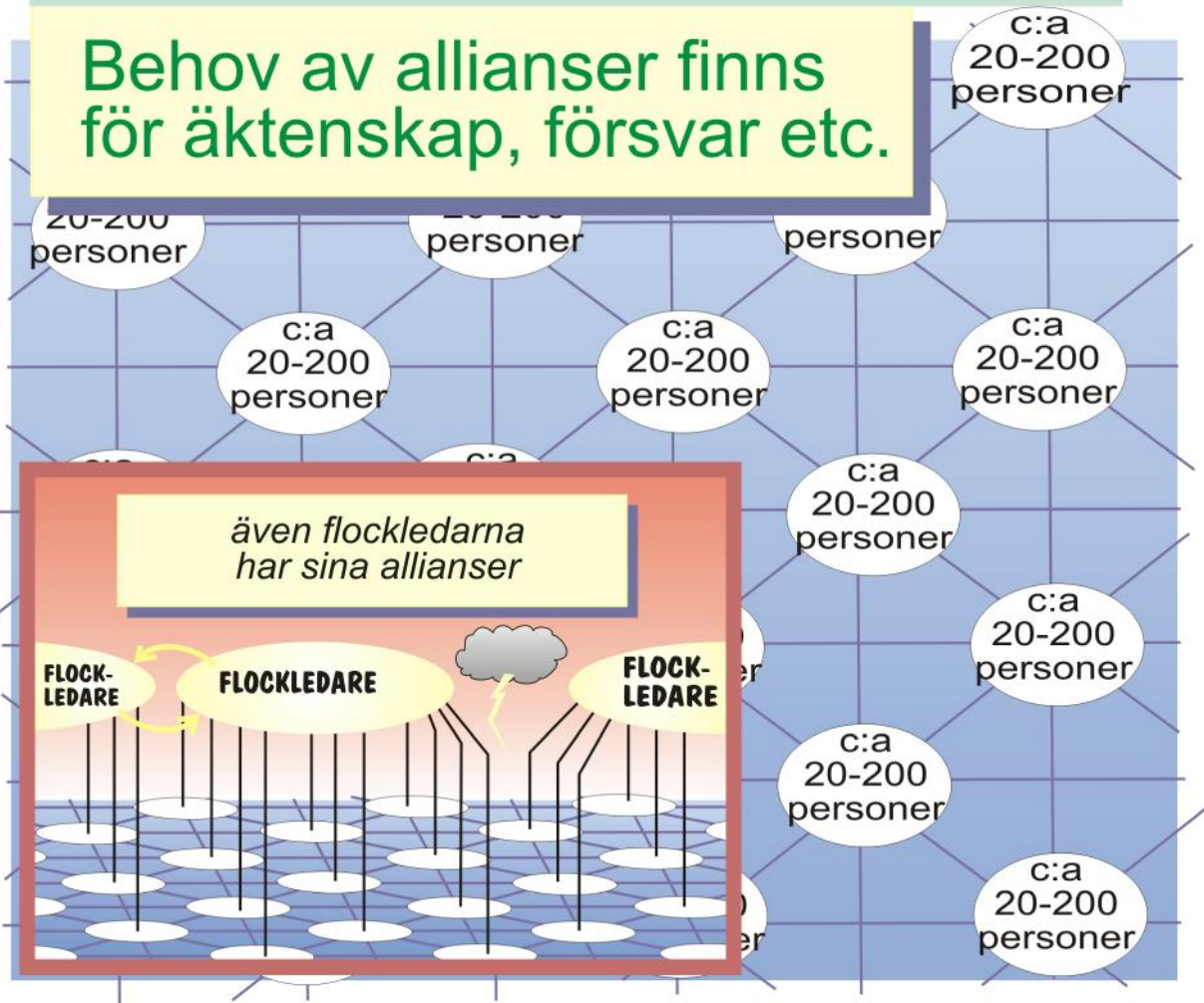
Allt rör sig ...
... allt känns stabilt

HUR MÅNGA kan vi kommunicera med
och ändå känna att vi tillhör samma flock?

Enligt vissa finns det en gräns vid
200 personer. Därefter delas flocken.

Behov av allianser finns
för äktenskap, försvar etc.

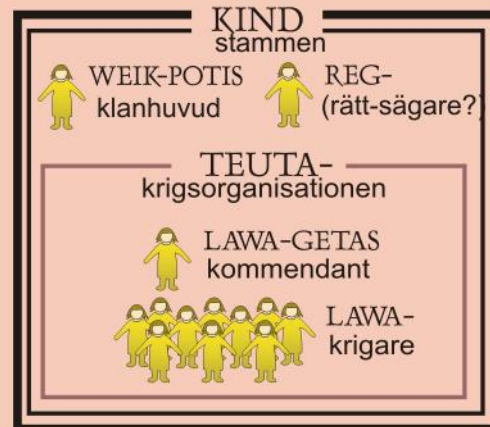
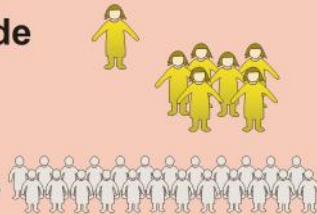

Indelningar och benämningar i det forna europeiska samhället

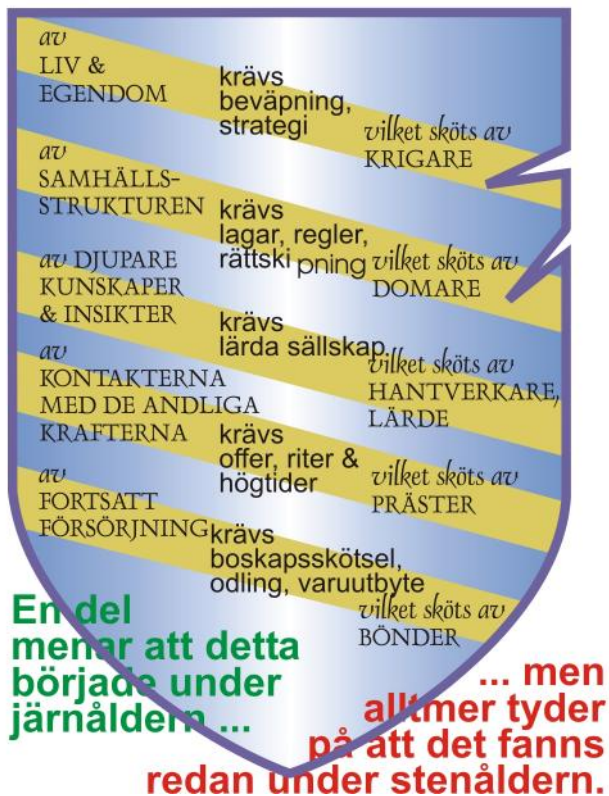
* präster, lärde

* krigare

* herdar, jordbrukare

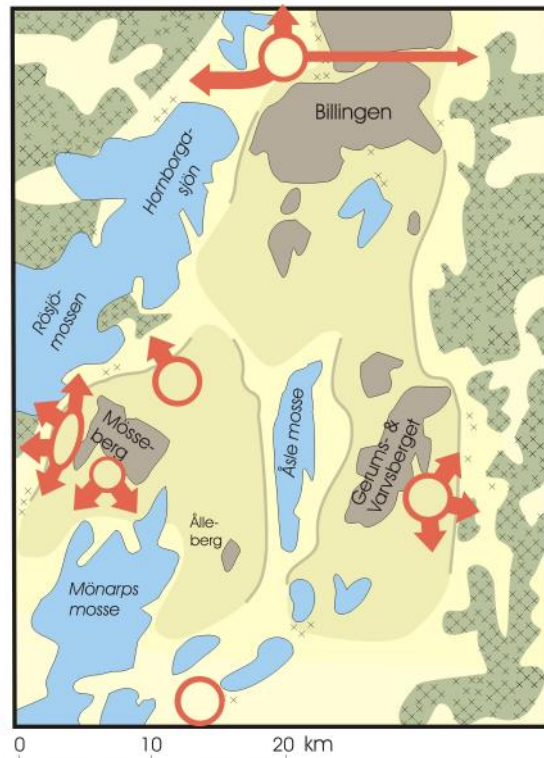

TILL SAMHÄLLET SKYDD & STABILITET

*** FALBYGDEN ***

Försvarsstrategi fr.o.m. 3000 f.Kr.

ÄGARE & ARBETARE

familjegård

ägare av en gård

gods

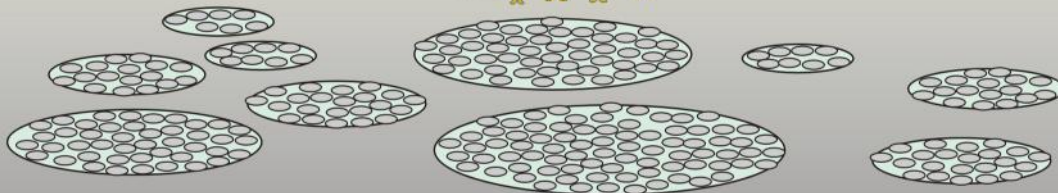

ägare av ett gods

godskomplex

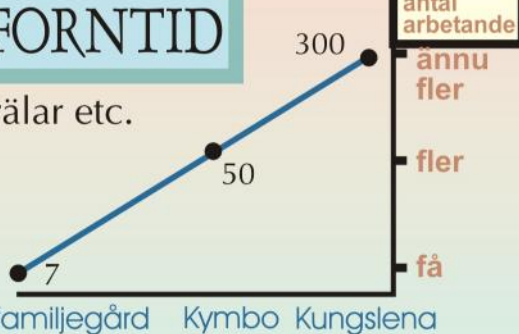
ägare av många gods

att VARA ANSTÄLLD förr och nu

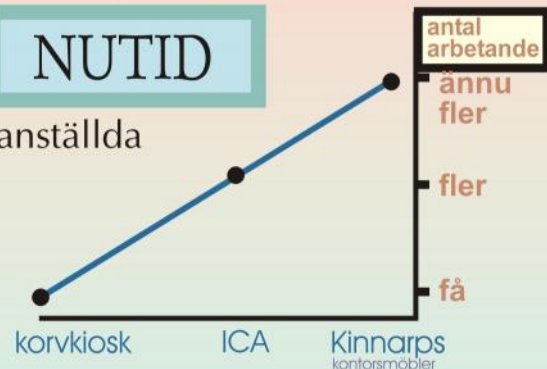
FORNTID

trälar etc.

NUTID

anställda

NÄR BILDADES
GODSEN ?

nej

- 1000-tal
- 200-talet
- 1100 f.Kr.
- 3000 f.Kr.
- 4000 f.Kr.

Då kristendomen infördes ?

Efter romersk påverkan ?

Vid den stora kulturförändring ?

När stridsyxekulturen uppstod ?

Vid bondestenålderns början ?

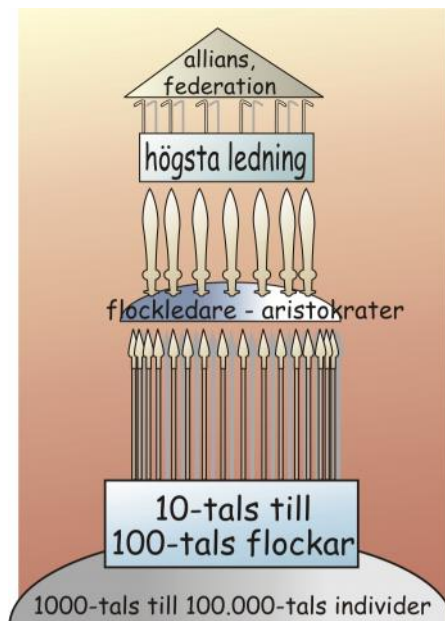
HANTVERKARNA var få men viktiga

De vävde
samman

I deras verk döljer sig
världsbilden
bilder från vårt inre
djupa kunskaper
motsatspar
symboler
myter

förståelsen för världen omkring oss

STRUKTUREN VÄXER

ALLT följer flockens egna hierarkiska rörelser och kraftmätningar.

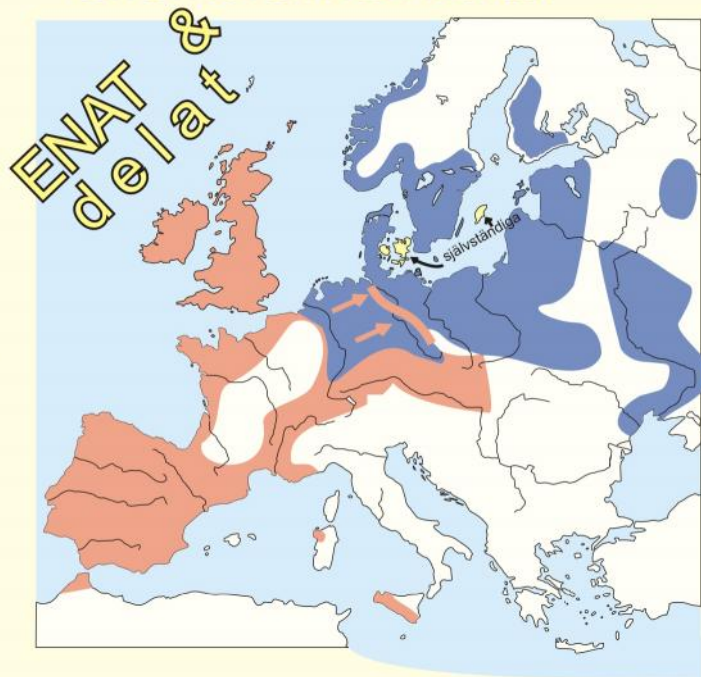
Ju starka flock eller federation, desto starkare måste även grannarnas allianser vara.

Ett pendlande mellan STARKA ALLIANSER och SPLITTRING I SMÅ OMRÅDEN,

- allt följer flockens egen rytm.

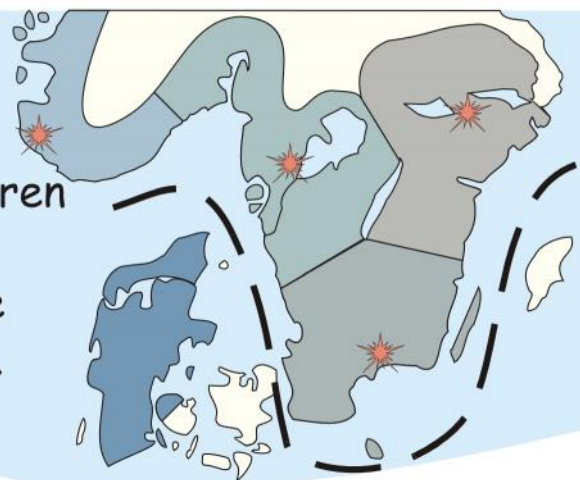
EUROPA 2900-2400 f.Kr.

Klockbägarkultur & Snörkeramisk kultur

södra Skandinavien 2900-2400 f.Kr.

Den svensk-norska stridsyxekulturen kan indelas i fyra allierade huvudområden.

FORNA ÖDEN och KVÄDEN

Ovis man tror att allt han vet
när han vistas i tryggad vrå
men inte vet han vad han skall svara
om han frestas på allvar av folk

En ovis man tror att alla äro vänner
som le mot honom hult
det blir honom kunnigt då han kommer till tings
att få vilja föra hans sak

Bäst leva givmilda, djärva män
de tyngas sällan av sorg
men en feg man fruktar för allt
grämer sig snålt över gåvor

Mö var jag bland mör, hos mor min fostrad
bländvit i bursal bland bröder käre
tills jag av Gjuka med guld blev smyckad
smyckad med guld, åt Sigurd given

Mig missunnar mina bröder
att jag hade en man som stod högre än andra
de kunde ej sova, ej sitta till doms
förrän de läto ta livet av Sigurd

Det var den gången Gudrun ville dö
sorgtyngd satt hon vid Sigurds lik
hon vred ej sina händer, veklagade ej
hon hördes ej kvida som kvinnor plåga

Den må upp i ottan, som har ont om folk
och se till sysslorna sina
den som sover om mornarna sinkar mycket
rask man är halvvägs rik

Aldrig må man tadla en annan för det
som händer så mången man
den mäktiga åtrån förmår att göra
kloka karlar dumma

Var icke skosmed och ej skaftsmed heller
annat än endast åt dig själv
om skon är vanskapt eller skaftet skevt
då önskar man dig allt ont

Du hade en moder, halsringssmyckad
Hledis, hon hade en harg i sin vård
hennes fader var Frode, Friauf henne moder
hövdingar vore de, hela den ätten

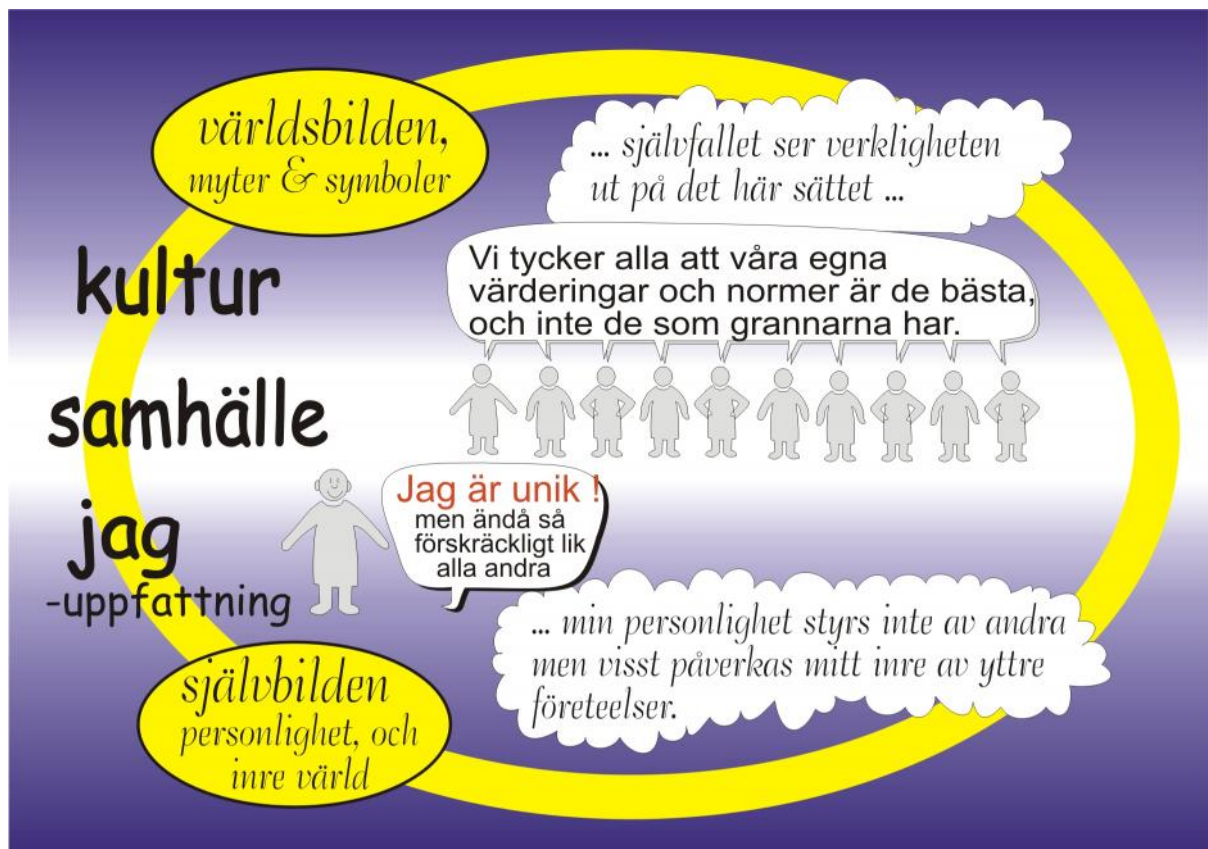
Han dröjde ej med att draga i härnad
femton år fyllda var förstesonen
då han den hårde Hunding fällde
som rådde länge över land och män

Sigurd kvad:
Måtte ej svärdet, du svingar, bita
om du ej skär dig själv i huvudet

Då kvad Gjaflauf, Gjukes syster:
Jag är bland alla olyckstyngdast
fem män har jag ägt och haft åtta bröder
jag miste dem alla - och ändå lever jag

Då kvad Herborg, Hunnlands drottning:
Jag har en svårare sorg att tälja -
mina sju söner, som i sydled drogo
har jag mist i strid, och min man desslikes

Jag fick lov att ta hand om liken själv
jag fick pryda dem, jag fick jorda dem
allt detta hände mig ett och samma halvår
hos ingen fann jag fågnad och tröst

VÅR INRE VÄRLD

ett eko från den europeiska stäppen
för 100.000 år sedan

Vår längtan är densamma

Våra önskningar likaså

Rädslan delar alltså vår häg

De gamles missnöje över ungdomen
skiljer oss ej åt

Ättens arv förändras föga

Våra inre sinnen speglar upp världsbilder

Var tid har sina sedvänjor, om ock samma rot

För människan och hennes inre struktur
har intet ändrats

VÅR YTTRE VÄRLD

avbilden av oss själva

Vi finner det vi söker

ett rättfärdigande för oss själva

Världen tillhör oss, med himmel och hav
som en del av vårt inre

I vår yttre värld

kan vi visa upp och manifestera

vår längtan, vår undran, och vår rädsla

Må gudarna bli till vår avbild

Hjälten och förebilden ...

Barn, ungdom, och vuxna.
Alla har vi våra förebilder
och hjältar.

Hjältemyterna följer samma
mönster jorden runt i alla
kulturer, även de forntida.

Var tid har sina myter

EN MYT är ett påstående
som betraktas som så pass
sann att den inte behöver
ifrågasättas.

Myterna används för att
förklara och stabilisera
verkligheten för oss.

Vi tror på dem så länge de
upprätthåller ordningen,
även om vi ibland vet att de
inte är sanna.

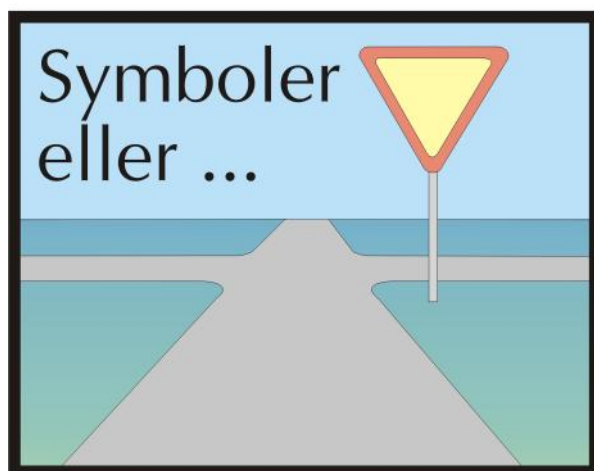
VÄRLDSBILDEN FÖRÄNDRAS

BEROENDE PÅ
GENOM VILKA
GLASÖGON VI HAR NÄR
VI SER VÄRLDEN

GENOM FÖREMÅL OCH SYMBOLER DEFINIERAR VI

- oss själva
- vår syn på världen
- vem vi anser oss vara i flocken
- meningen med livet

RUNORNA

ÄR Knappt
2000 ÅR GAMLA
MEN VISSA TECKEN ÄR
FLERA TUSEN ÅR ÄLDRE

URUZ

- TIDMÄTNING,
UROXE

DEN 12:e RUNAN

hette

JERA

- DET FULLBORDADE
ÅRET

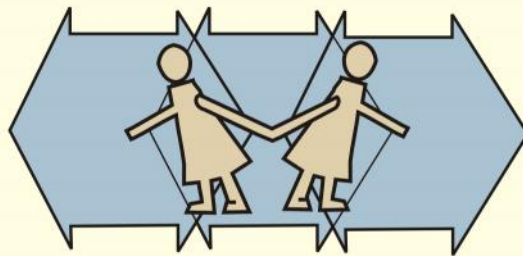
BÅDA DESSA SYMBOLER
ÄR MINST 7000 ÅR GAMLA

EN DUALISTISK VÄRLD EN DUALISTISK VÄRLD

Varje ytterlighet
bär på sin egen motsats

motsatsernas samspel

Manligt

så lika men ändå så olika
så olika men ändå så lika

Kvinnligt

man	kvinna
kvantitet	kvalitet
beskrivning	förståelse
vakentillstånd	drömtillstånd
intervall	relation
ordning	kaos
relativitetsteori	kvantfysik
bunden	fri
sol	måne

Forntidens människor hade
sannolikt en dualistisk syn
på världen.

Har vi det?

Spelet HOMO SAPIENS SAPIENS

1. VARJE INDIVID RÖR SIG FRITT
OCH ANSVARAR FÖR SINA
EGNA HANDLINGAR.

2. BYGG UPP RELATIONER MED
ANDRA, GÄRNA LIKASINNADE,
MÄNNISKOR OCH STÄRK FLOCKEN.

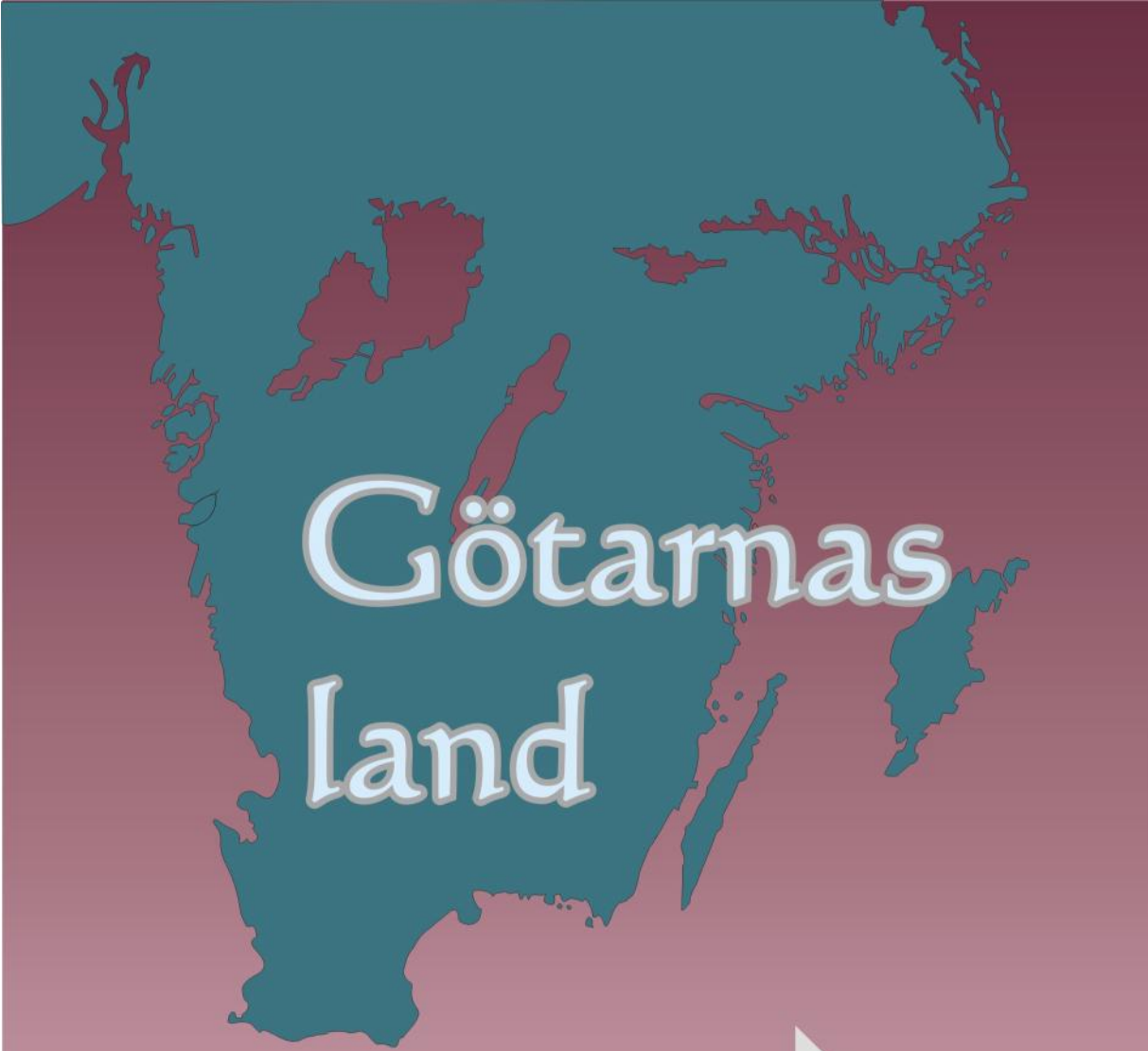
3. FINN EN PLATS I LIVET SOM
SKÄNKER TILLFREDSSTÄLLELSE OCH
HARMONI FÖR DIG OCH FLOCKEN.

4. ÖKA DIN EGEN STYRKA OCH HJÄLP
DE ANDRA I FLOCKEN. UTAN DEM FÅR
DU GÅ TILLBAKA TILL PUNKT 2.

5. TRÄNA DIG I VISDOM OCH
FÖRSTÅND. VERKLIGHETEN ÄR
SÅ MYCKET MER ÄN VI TROR.
VÄGEN TILL STYRKA OCH HARMONI
GÖMS HÄR.

6. SAMMANHÅLLNING
GER STYRKA ÅT
INDIVIDERNA.

Hur ser Dina regler ut?

A stylized map of the Götaland region in Sweden, colored in a dark teal. The map is set against a background with a pink-to-purple gradient. The text "Götarnas land" is overlaid on the map in a white, serif font with a thin grey drop shadow.

Götarnas land

A light grey arrow-shaped box pointing to the right, with a black outline. It contains the text "Anno Domini" and "1 - 1306" in a dark blue, serif font.

Anno Domini
1 - 1306

GÖTARNAS FORNA HISTORIA

1. * Första gången romarna såg Sverige var år 5 då de seglade längs västra Götalands kust.
2. * Det första folknamnet som nämns i Sverige var götarna (år 19).
3. * Den förste svensk som nämns var en göt vid namn Catvald; år 19.
4. * Öst- och västgoterna bör ha härstammat från västra Götaland, i trakterna av Göta älv, och utvandrat c:a 50-100 e.Kr..
5. * Goternas konung Herik bör ha regerat i västra Götaland vid denna tid, och han är den äldste kände konungen i Sverige
6. * Tacitus omnämner en militär indelning av södra Sverige som baserades på talet hundra. Häradsindelningen i Götaland verkar vara en utveckling av en äldre kindindelning (cent =hundra).
7. * Västergötland var Sveriges guldrikaste område under 400- och 500-talet, och med två av de tre guldhalskragarna.
8. * De berömda herulerna återvände från södra Europa och bosatte sig bredvid götarna, omkring år 512.
9. * Den götiske konungen Hygelak dog i Frisland i Holland c.515 sedan hans bidrag till en allmän attack mot frankerna misslyckats.
10. * Den främsta diktverket som berör Sverige före vikingatiden berättar om göten Beowulfs bragder på 500-talet.
11. * Äldsta kända kristna graven i Sverige, återfunnen i Eggby sn på Falbygden. Gravgåva: mynt från 976/977.

44 GENERATIONER

Kylan tilltar mycket snabbt
- "Fimbulvintern" börjar
Hallstattkulturen faller
i centrala Europa

A timeline illustrating the Huns' presence in the region from 150 AD to 650 AD. The timeline is represented by a horizontal line with 15 yellow figures holding hands. Above the figures, names are written in a curved path: Fjølne, Sveigðir, Vanlande, Visbur, Dommilde, Dommár, Dyggve, Dag víse, Ágne, Álrek, Yngve, Jorund, Áun Gamle, Egil, Ottar, Vendelkrani, Ádils, Eysteinn, Yngvar, Brot-Ánund, and Ingiald Illråde. Below the figures, the years 150, 500, and 650 are marked. A red bracket labeled 'HUNNER' spans the period from 150 to 500 AD.

Diagram illustrating the lineage of the Swedish royal family (Kungahuset) from the Viking Age (Vikingatid) to the present (2024).

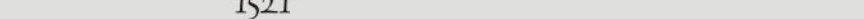
The lineage is shown as a sequence of figures holding hands, representing the royal bloodline. The figures are labeled with names of Swedish monarchs, starting from the Viking Age (800-1050) and ending with King Carl XVI Gustaf (2024).

The lineage is divided into four dynasties (ätten):

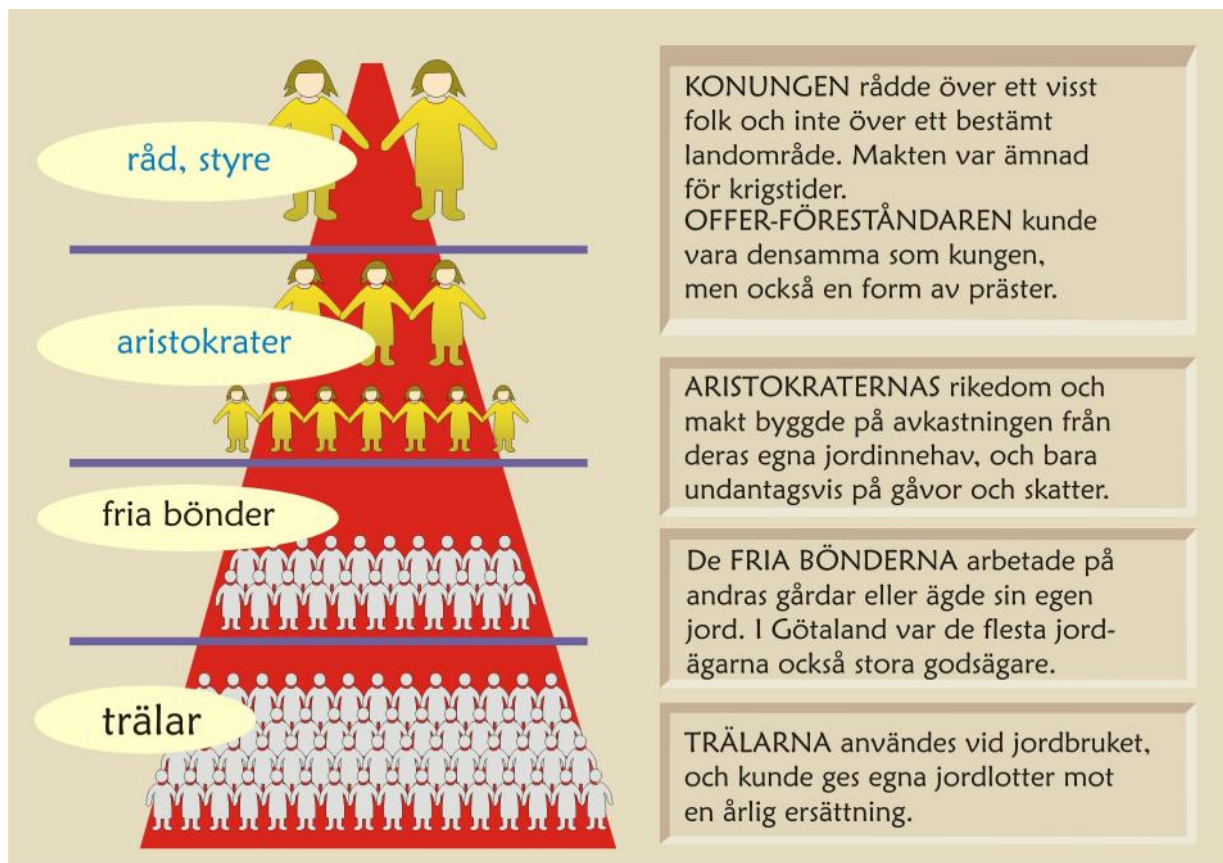
- Stenilska ätten** (Stenkil dynasty): Includes figures like Ivar Vidfamne, Sigurd Dring, Ragnar Lodbrok, Björn Järnsida, Erik Björnsson, Erik Ragnilsson, and Emund.
- Sverkerska ätten** (Sverker dynasty): Includes figures like Erik Emundsson, Björn, Erik Segersäll, Olof Skötkonung, and Anund Jakob.
- Erikska ätten** (Eric dynasty): Includes figures like Emund Gamle and Erik.
- Folkunga-ätten** (Folkung dynasty): Includes figures like Erik and King Carl XVI Gustaf.

The timeline shows the transition from the Viking Age (800-1050) to the present (2024), with a red arrow indicating the flow of time.

... i jämförelse är götarnas historia därefter bara en parentes ...

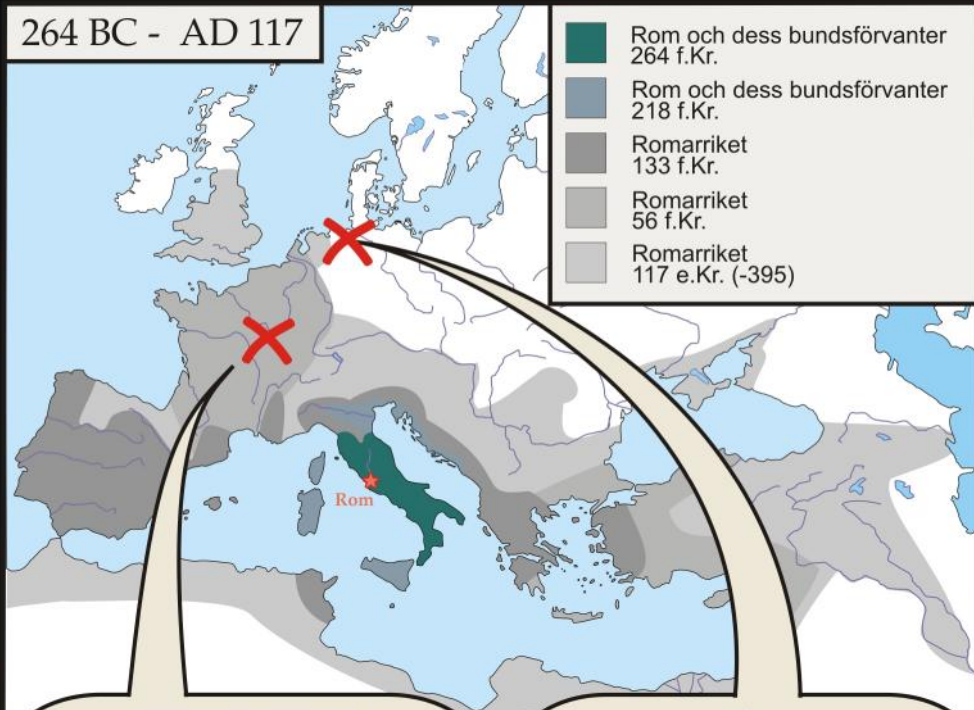

1307 1521 idag

ROMARRIKET

264 BC - AD 117

KELTERNA FÖRLORADE

år 52 f.Kr.

Kung VERCINGETORIX samlade kelternas styrkor i Frankrike om 300.000 man, och förlorade.

GERMANERNA VANN

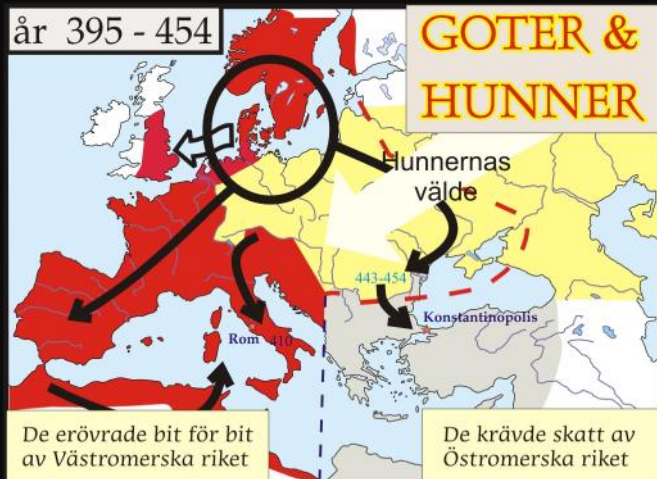
år 9 e.Kr.

ARMINIUS armé förintade 3 romerska legioner om cirka 20.000 man.

GERMANER PÅ FRAMMARSCH

VÄSTGOTERNAS RIKE
ÖSTGOTERNAS RIKE
GEPIDERNAS RIKE
VANDALERNAS RIKE
LANGOBARDERNAS RIKE
ALEMANNERNAS RIKE
ANGLO-SAXERNAS RIKE
SVEBERNAS RIKE
BURGUNDERNAS RIKE
FRANKERNAS RIKE

år 395 - 454

GOTER & HUNNER

VÄRRE ÄN VIKINGATID

1000-tals kilo med rent guld fördelades i hären. Mycket kom sedan till Norden.

1 kilo guld var värt lika mycket som 600 kor (störväxta).

JORDANES ÅTERCAU FOLKNAMN I SKANDZA 500-talet

JORDANES var biskop i Ravenna i norra Italien i mitten av 500-talet. Till börden var han östgot. Hans verk om Goternas ursprung och bedrifter i Europa innehåller en svårtolkad skildring av goternas urhem i Norden.

Över dessa länder rådde konung Rodulf runt 510-talet

- 26. RANII
- 25. AROCHI
- 24. RUGI
- 23. TAETEL
- 22. EUNIXI
- 21. AUGANDZI
- 20. GRANNI

OBS

Här återges en av flera tänkbara tolkningar av Jordanes folknamn.

GÖTAR & GÖTER kom från det forna nordiska kulturområdet

ÄVEN GREKEN
PROKOPJOS
BERÄTTADE OM
SKANDZA

Skandza hade 13 folk med varsin konung.

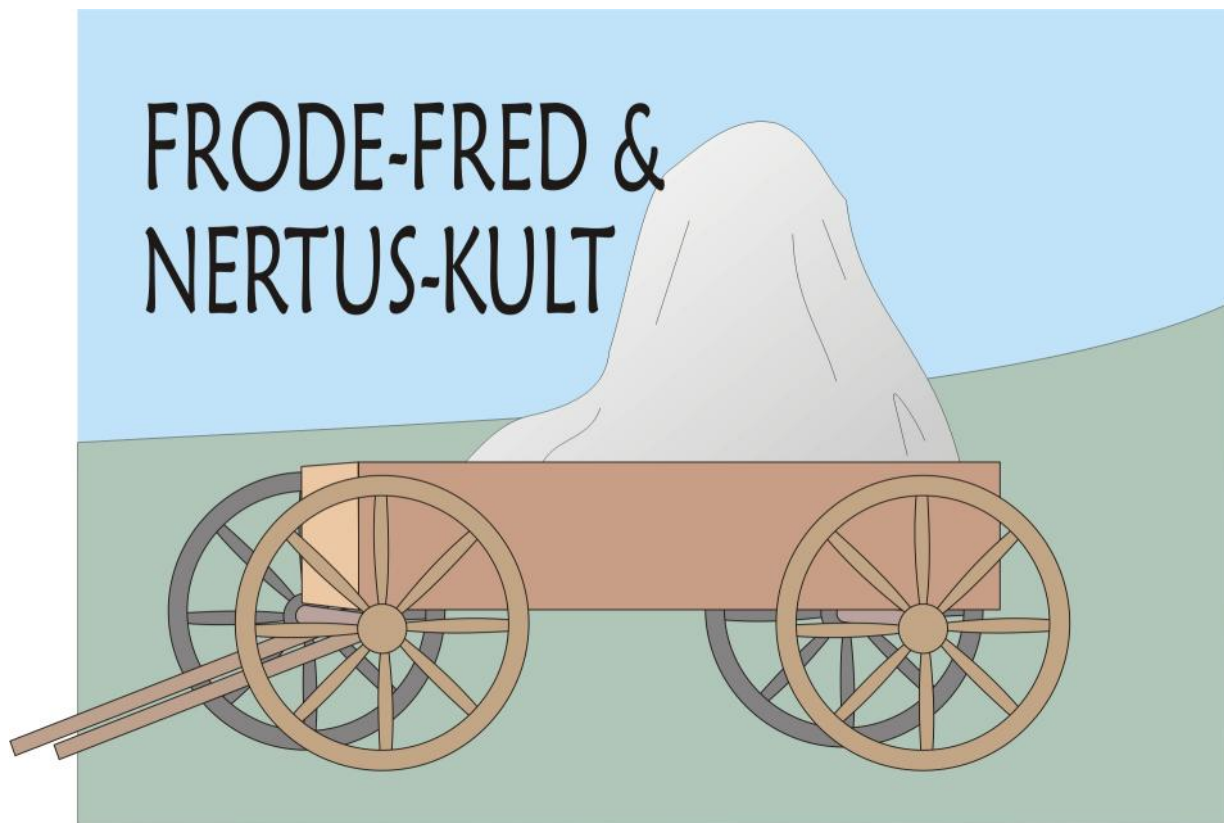
Herulerna återvände hem (c:a år 520) från södra Europa och slog sig ner bredvid götarna.

De kvarvarande herulerna vid Donau hämtade en ädling av kunglig börd från Götaland och insatte som sin konung.

Vilka 13 folk
avsåg Prokopios?

Är denna gissning någorlunda riktig?

UTRIKES

Östgoternas kung Teoderik uppmanar nordbor att strida mot frankerna.

Många heruler återvänder till Götaland efter lång tid på kontinenten.

Det östgotiska riket faller. Hemvändande göter?

Allebergskragen göms

INRIKES

Allebergskragen tillverkas

Götakungen Hygelack faller i Frankernas land

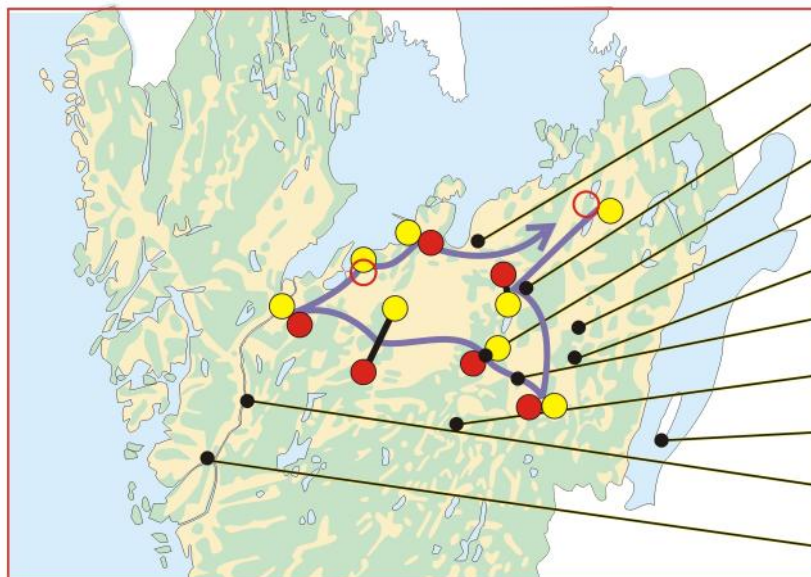
Beowulfs bedrifter. Sveakungarna Egils och Ottar faller för götarna.

Beowulf segrar över sveakonungen Adils.

En förebild till ERIKSGATAN?

● Åsaka
● Uppsala Öd

Ett urval
kungliga
platser

Husaby

kunglig kyrka - och dopkälla?

Varnhems kloster

gravplats för Erikska ätten m.fl.

Gudhems kloster

gravplats för Erikska ätten

Kungslena

kunglig borg, 1100-tal

Dimbo

enormt höggravfält, "Borgen"

Ålleberg

fyndplats för guldhalskrage

Eriksberg

kungligt gods och kyrka?

Visingsö

borgen Näs, 1100-tal

Lödöse

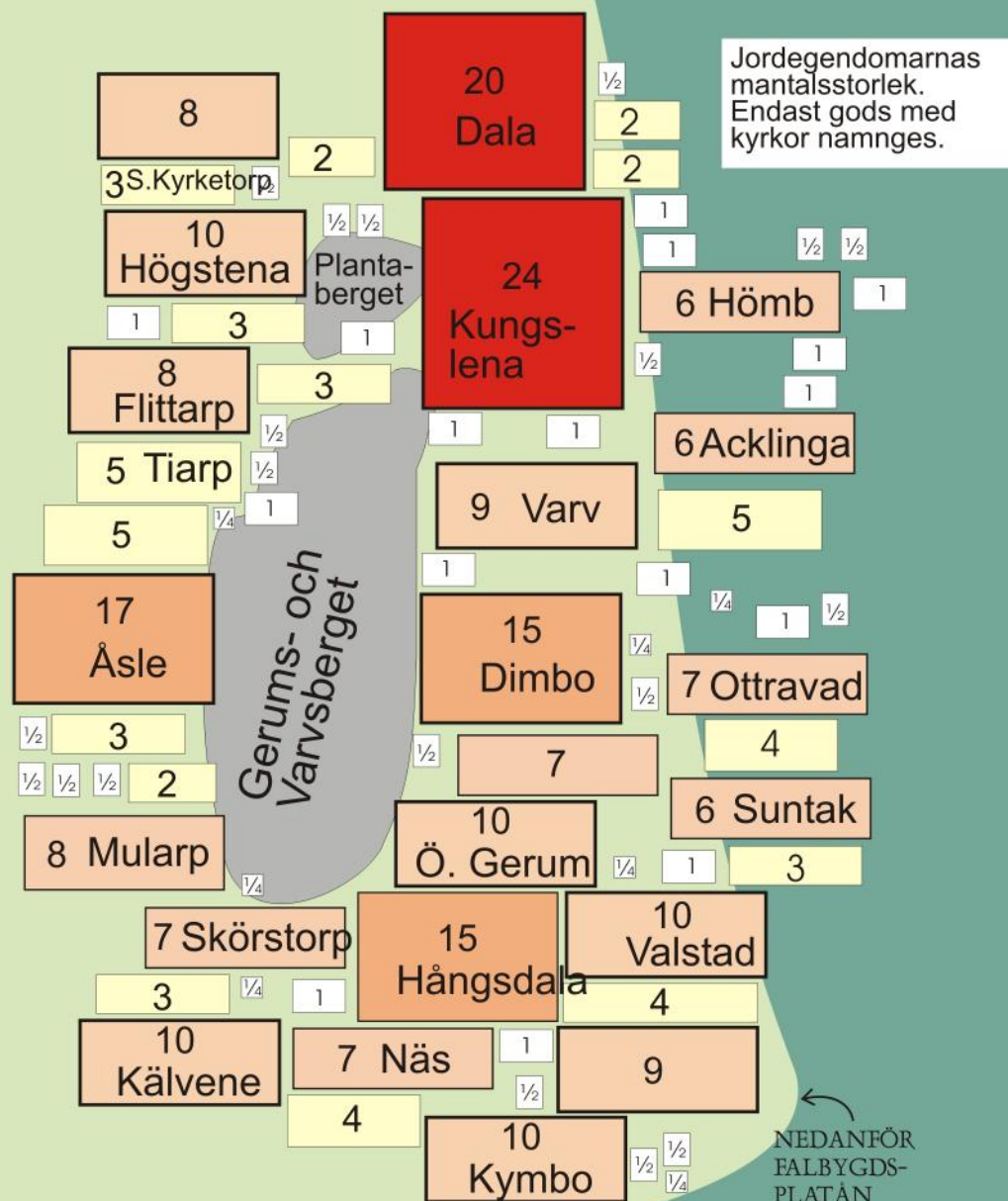
handelsplats, från 1000-tal, myntort

Kungahälla

handelsplats, från 900-tal?

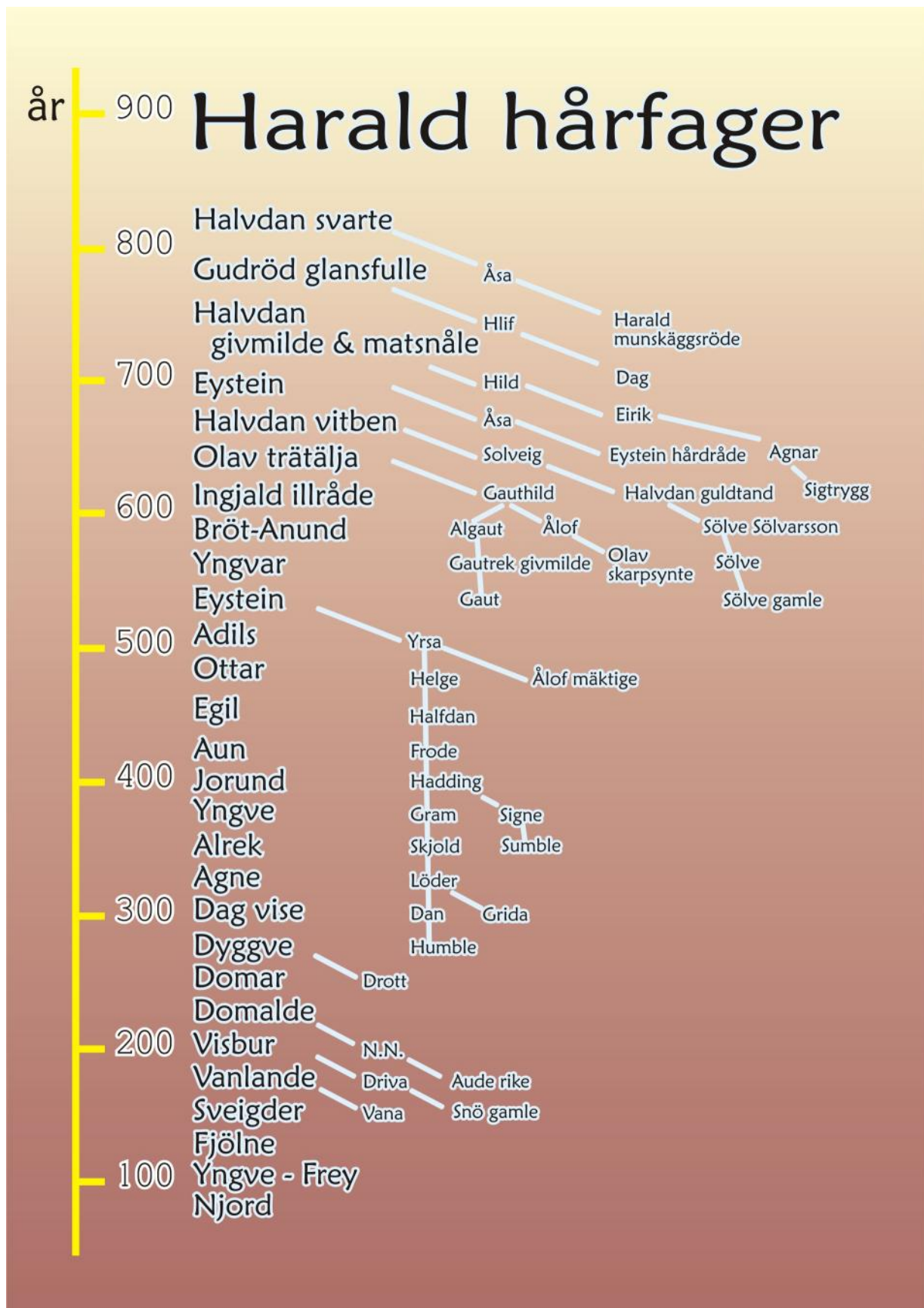
JORD = RIKEDOM

EN REKONSTRUKTION AV ÖSTRA FALBYGDENS GODS & GÅRDAR UNDER JÄRNÅLDERN

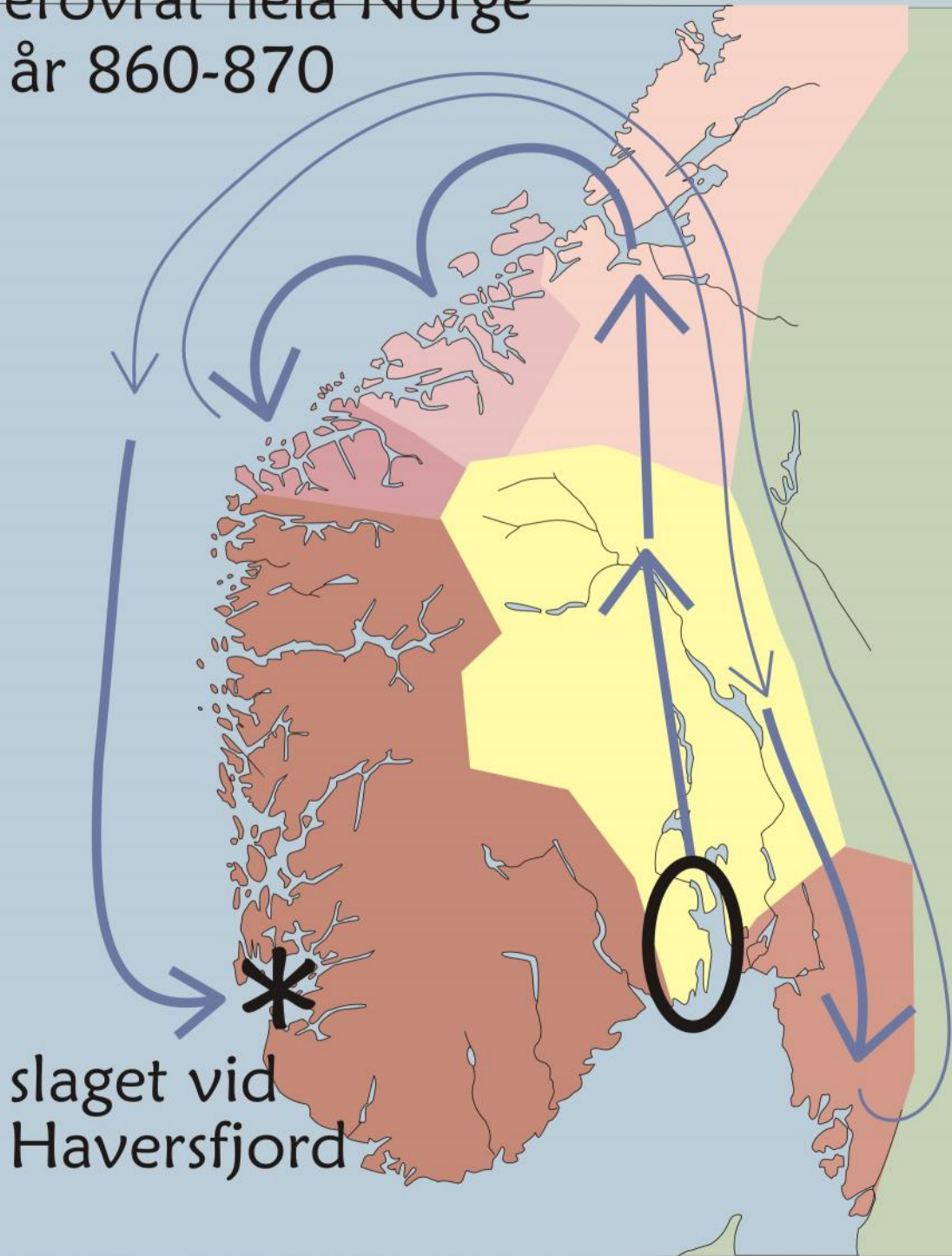

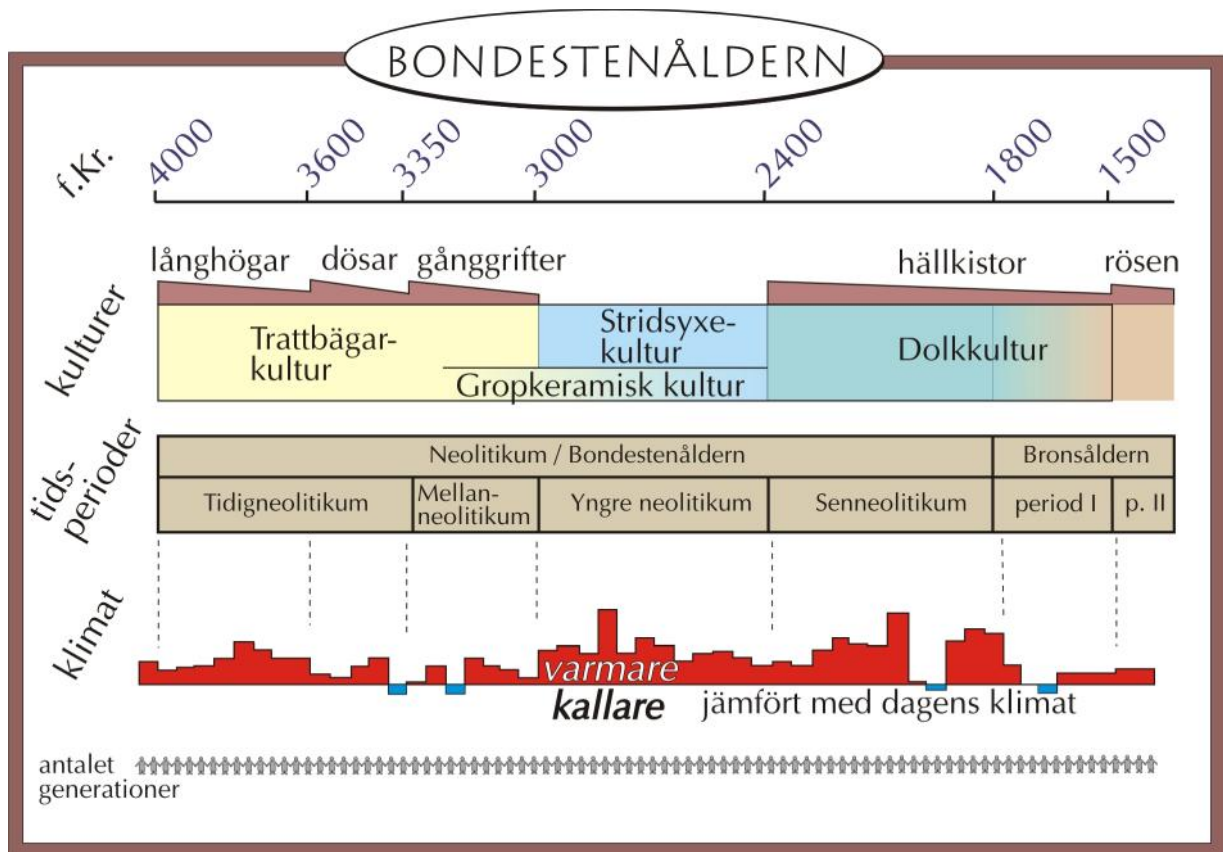
SVERIGES KUNGAR 995-1290

	regerings- ålder	dödad i strid, mördad etc.	hemort:				
			Västergötland	Östergötland	Danmark	Mälardalen	
Olov skötkonung	(20-45?)	☐	☒	☐	☐	☒	995-1022
Anund Jacob	(12-40?)	☐	☐	☐	☐	☒	1019-1050
Emund gamle	(50-55?)	☐	☒	☐	☐	☒	1050-1056
Stenkil	?	☐	☒	☐	☐	☐	1056-1066
Hallsten	?	☐	☒	☐	☐	☐	1066-1067
Håkan röde	?	☐	☒	☐	☐	☐	1067-1078
Inge d.ä.	(30-60?)	☐	☒	☒	☐	☐	1067-1110
Blot-Sven	?	☒	☐	☐	☐	☒	1083-1086
Filip	?	☒	☐	☒	☐	☐	1110-1118
Inge d.y.	?	☒	☐	☒	☐	☐	1110-1122
Ragnvald knaphövde	?	☒	☐	☒	☒	☒	1124
Magnus Nilsson	c.19-24	☒	☒	☐	☒	☐	1125-1130
Sverker d.ä.	(30-50?)	☒	☐	☒	☐	☐	1130-1156
Erik den helige	c.30-35	☒	☐	☐	☐	☒	1156-1160
Magnus Henriksson	c.30	☒	☐	☒	☒	☐	1160-1161
Karl Sverkersson	c.25-30	☒	☐	☒	☐	☐	1161-1167
Knut Eriksson	c.20-50	☐	☒	☐	☐	☐	1167-1195
Sverker Karlsson	32-44	☒	☐	☒	☐	☐	1195-1208
Erik Knutsson	c.25-35	☐	☒	☐	☐	☐	1208-1216
Johan Sverkersson	15-21	☐	☐	☒	☐	☐	1216-1222
Erik Eriksson	6-13, 18-34	☐	☒	☐	☐	☐	1222-1250
Knut långe	?	☐	☐	☐	☐	☒	1229-1235
Birger jarl	(c.50?)	☐	☒	☒	☐	☐	(1250-1266)
Valdemar	13-38	☐	☒	☒	☐	☐	1250-1275
Magnus ladulås	35-50	☐	☐	☐	☐	☒	1275-1290

Bara 20 år gammal
hade HARALD HÅRFAGER
erövrat hela Norge
år 860-870

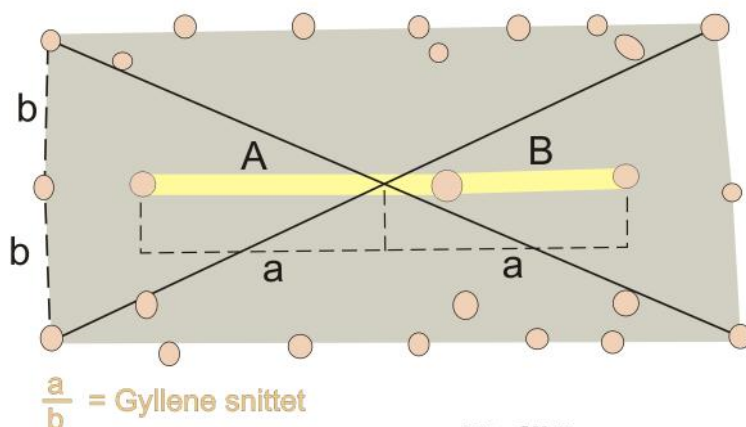

Från bondestenåldern finns bara "konstiga" hus.

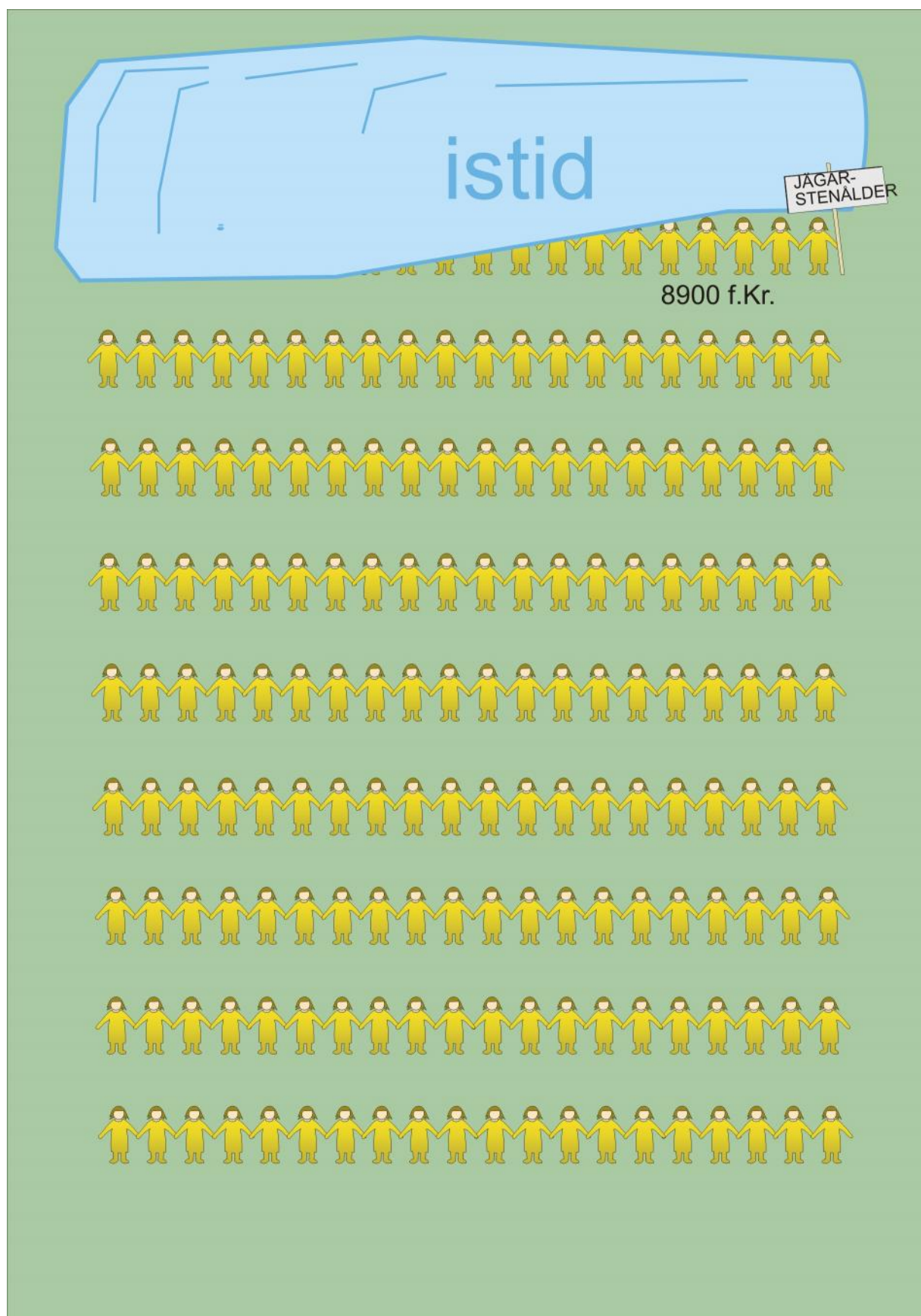
De flesta har tolkats som olika typer av tempel och ceremonihus.

Ett av de få husen i övrigt har rekonstruerats i ett flertal fornbyar, men ...

Planritning med stolphålens placering samt deras geometriska förhållande.

... allt följer en avancerad geometri !

BONDE-
STENÅLDER

4000 f.Kr.

BRONS-
ÅLDER

1800 f.Kr.

JÄRN-
ÅLDER

500 f.Kr.

MEDELTID

år 1050

NYARE TID

år 1521